ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

27. 4. 1984. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLV ● 25 ДИН

БРОЈ 1687

МАДАГАСКАР:

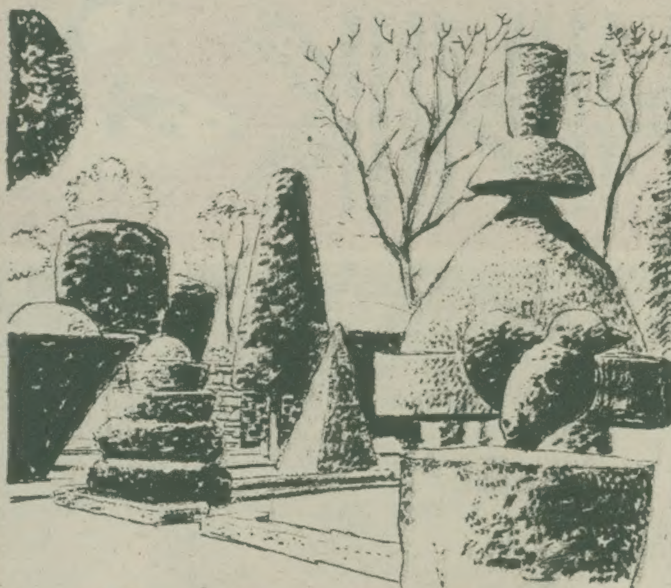
БАОБАБ
ИЛАНГ-ИЛАНГ
АЈ-АЈ

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА:

ПЛОВЕЋА САНТА СМРТИ

Ripley

Веровали или не!

УКРАСНИ ВРТ

ОД ШИБЉА ПОТКРЕСАНОГ У РАЗНИМ ОБЛИЦИМА НАЛАЗИ СЕ У ЛЕВЕНС ХИЛУ У ВЕЛИКОЈ БРИТАНИЈИ, А ОД 1690. ГОДИНЕ ОДРЖАВАЛО ГА ЈЕ СВЕГА ОСАМ БАШТОВАНА КОЈИ СУ ВЕШТИНУ ОРЕЗИВАЊА ПРЕНОСИЛИ ЈЕДАН НА ДРУГОГ.

Ричард Хекни

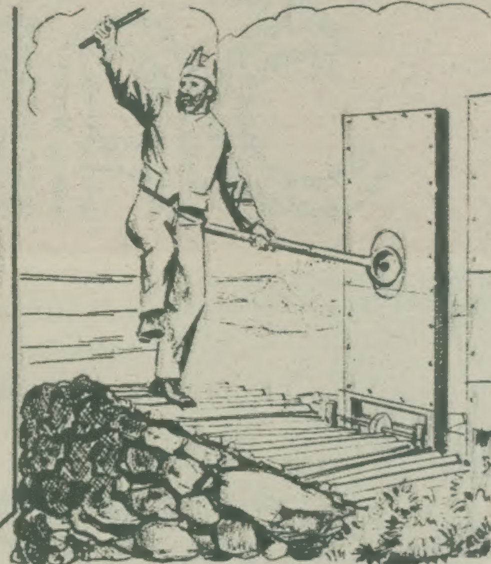

ИЗ ДАЛАСА, ТЕКСАС, 15. ЈАНУАРА 1983. ГОДИНЕ ПОСТАВИО ЈЕ РЕКОРД У МАРАТОНУ ПРЕШАВШИ РАЗДАЉИНУ ОД 42000 КИЛОМЕТАРА ТРЧЕЋИ УНАЗАД.

ЧЕТИРИ ПЛОДА ПАРАДАЈЗА

израсла су један из другог у врту Лилиан Перес из Рочестера (САД).

СУДИЈЕ

НА СТРЕЛИШТИМА У АУСТРИЈСКОМ ТИРОЛУ ПОЧЕТКОМ ОВОГ ВЕКА СТАЈАЛИ СУ ПОТПУНО ОТКРИВЕНИ И БЕЗ ИКАКВЕ ЗАШТИТЕ ДОК СУ СТРЕЛЦИ ГАЂАЛИ МЕТУ.

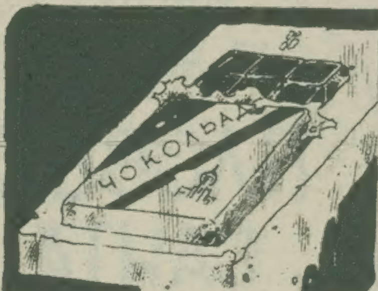
Просечна старост

становништва на земљи износи 22,6 година.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ● ● ●

● ● ● кинеско Министарство за јавну безбедност објавило је недавно да ће убудуће за странце бити отворено 148 кинеских градова од којих ће неке туристи моћи да посећују без посебне дозволе и најаве. До пре извесног времена странци су могли да обиђу само дванаестак кинеских градова.

● ● ● совјетски научници недавно су извршили анализу једне табле чоколаде старе преко

осамдесет година. Пронађена је у поларној области где је 1900. године извесно време боравила једна совјетска експедиција. Чоколада не само да је сачувала боју и састав него и укус – као да је јуче направљена.

● ● ● доктор Бастиен, познат у Француској као изузетни познавалац гљива, 16. септембра 1981. године извео је пред телевизијским камерама заиста чудан експеримент са серумом који се даје после тровања гљивама и који је сам справио. Да би доказао његову делотворност појео је пун тањир отровних печурки Amanita falloide, а затим сам себи убризгао серум.

● ● ● чланови Друштва за праћење НЛО (Ground Saucer Watch) из Феникса у Аризони (САД) објавили су недавно да су пронађена два леша ванземаљаца сребрнасте коже. Власти су их, наводно, пронашле после пада неидентификованог летећег објекта и – то је све што се засад зна.

● ● ● године 1665. објављен је први број „Журнала научника", првог књижевног часописа у историји литературе. Покретач овог часописа био је Денис де Сало, саветник париског парламента.

● ● ● према резултатима једног истраживања Међународног фонда за очување природе, у Италији данас живи свега педесетак видри. Трагови ових животиња пронађени су само на петнаест места и то на југу земље док их на северу више уопште нема.

● ● ● израелски археолог Мордекај Гишон у близини кибуца Еин Геди на обали Мртвог мора откопао је остатке лабораторије у којој су се справљали козметички препарати за једну стару египатску владарку. Међу рушевинама зграде пронађене су и стаклене ампуле са остацима чувеног лековитог црног блата из Мртвог мора. После овог открића једна италијанска козметичка фирма одмах је са Израелом склопила уговор о увозу овог блата.

● ● ● према тврђењу једног америчког часописа успех неког филма, било у биоскопу, било на телевизији, загарантован је ако се у њему појављује неки од следећих глумаца: Силвестер Сталоне, Берт Рејнолдс, Џон Траволта, Дастин Хофман, Еди Марфи, Харисон Форд или Ричард Гир.

АМЕРИЧКИ ИЗУМ – АПАРАТ ПРОТИВ ТВ НАПАСТИ

НЕЋУ СПОТ ХОЋУ СПОРТ!

УКЛАЊА СА ТВ ЕКРАНА СВЕ ОНО ШТО ГЛЕДАОЦУ СМЕТА, ЧАК И НЕСИМПАТИЧНА ЛИЦА. ИМУНА ЈЕ, КАЖУ, И НА ПРОТИВУДАРЕ ТЕЛЕВИЗИЈСКИХ ЦЕНТАРА КОЈИ СУ ВЕЋ ДОШЛИ ГЛАВЕ СЛИЧНИМ АЛИ НЕДОВОЉНО ИНТЕЛИГЕНТНИМ НАПРАВАМА.

Инжењер Новак је свој изум лансирао као „инструмент за аутоматско брисање нежељених програма који се преносе путем електричних импулса". За телевизијске гледаоце широм света, па и за Американце, у такве програме најчешће спадају рекламни спотови, тако да и није чудо што је апарат већ добио надимак „спотоубица".

Упркос надимку, изглед овог електронског убице није нимало застрашујући. Напротив, личи на сасвим обичну кутију која се прикључује на ТВ пријемник. Затим се подешава – да би могао да ради сам, а ради аутоматски. Задатак му је да препозна одређен програм и блокира тон и слику, за све време његовог трајања, мада у датом тренутку може да искључи само тон, да промени канал или да пусти нешто са траке видео-рикордера који домаћин држи у резерви. Кад прође емитовање нежељеног програма, апарат такође аутоматски укључује онај исти канал. Наравно, ако то власник жели.

Купите плочу!

Реч је о правом правцатом микропроцесору који, као такав, мора да се програмира. Да би се то постигло, треба притиснути дугме на врху кутије, сваки пут кад започне емитовање неког спота. Дугме мора да се притисне и у тренутку кад се одређени програм заврши, што изискује време и труд. Али, Новак све будуће власнике свог апарата храбри тврдњом да се труд око његовог подешавања апсолутно исплати, јер се то ради једном засвагда.

У ствари, кутија односно компјутер, претвара електричне импулсе којима се преноси слика, у дигиталне информације тј. у бројеве. Кад се дугме притисне, утврђује се само одређени број који одлази у меморију компјутера, и он ће сваки пут кад наиђе на овај број ступити у акцију – најпре да искључи слику, а затим да је поново врати или да учини нешто треће.

Операција подешавања компјутера мора да се понови за сваку одређену прилику. А то једном Американцу заиста није лако, чак и ако зна да се исплати. Јер, само у Њујорку може да се прати програм из 45 телевизијских студија, у који се убацује бар шест хиљада рекламних порука дневно! Међутим, за појединце то више неће бити проблем јер се управо Новак побринуо да, у договору са неким фирмама за производњу грамофонских плоча, сними све могуће спотове који се емитују преко ТВ екрана и припреми их за „пресађивање" у меморију компјутера, чиме се штеди огроман труд.

Кад је „штеловање" завршено, кориснику се пружа прилика да по својој жељи испуни оних тридесетак секунди паузе, колико траје емитовање једне рекламне поруке, или читав сат или два неког програма – да пусти нешто што је снимио у сопственој режији или једноставно да се пребаци на неки други канал, односно да се врати на прећашњи чим се промени емисија. „Могућности са видео-рикордером практично су неисцрпне" – подсећа Новак.

Неумољив

Многи сматрају да баш и није нарочито основано називати „Новакову кутију" спотоубицом, кад се уз њену помоћ постижу и многе друге ствари: могу, на пример, да се обришу сви небитни, досадни и некорисни програми и да телевизија, у свом личном аранжману, постане интересантна и васпитна током 24 часа дневно.

Према тврђењу конструктора који већ ради на даљем усавршавању „кутије", у скорој будућности компјутер ће моћи да препозна, не само глас, већ и лик водитеља програма који није омиљен у кући и да аутоматски искључи пријемник, односно изабере неку од алтернатива.

„Новакова кутија" је за сада само патентирани пројекат који чека на серијску производњу. Било је већ неколико покушаја да се то заустави, јер је свима јасно да овог пута нема шале – спотоубица је заиста неумољив. У ствари, већ постоје неки апарати са сличном наменом који реагују искључиво на ону карактеристичну муклу паузу која претходи емитовању рекламних порука. Зато се често догађа да такав апарат наседне лукавству ТВ студија који сада испуњавају сваку паузицу и да у случају емитовања два спота узастопце „убије" први а пропусти други, или да грешком искључи програм све до следеће паузе. Није чудо што Новак за њих каже да су „глупи" тј. да је његова кутија, у поређењу с њима, суперинтелигентна. Између осталог, може да пробије и сваку врсту одбране коју телевизија примењује против спотоубица, јер свој рад искључиво заснива на дигиталном читању сигнала, ма колико они били различити.

С. И.

ЛЕПОТИЦ

Биљка или животиња: плесан Physarum polycephalum на пању у шуми.

Гљивице које ходају: цветајуће тело плесни Stemonitis axifera

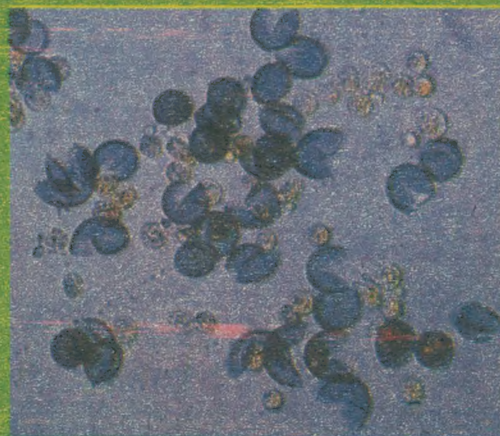
Украс у тамној шуми: плесан Craterium leucocephalum на листу биљке.

Разношење спора: покидане чашице плесни Matatricxia vesparium

Под лупом молекуларних биолога: необична „лепеза" плесни Physarum roseum састоји се од једне једине ћелије.

Размножавање плесни: у одговарајућим условима омотачи се раскидају и нове ћелије расејавају на све стране.

У потрази за ћелијама са другом половином хромозома: ћелије плесни опремљене фрагелом.

Маса протоплазме развија се у мраку и шумске трулежи, а затим, вођена својим тајанственим нагоном, или нагоре, према површини и светлости, према свету чистог ваздуха – да би тамо претрпела преображај и угрозила људски род. Сваки љубитељ научне фантастике морао је у некој причи или роману да наиђе на отприлике овакав мотив. А такво створење на граници између биљке и животиње доиста постоји, не само у машти испуњеној страхом него и у оближњој шуми или вашем дворишту.

То је плесан – љупки организам са ружним именом. Приближно пет стотина врста овог сродника гљива збуњује зоологе и ботаничаре својим животним циклусом који их од „звери" претвара у „лепотицу", па поново у „звер"...

Највећи део свог животног циклуса плесан проводи у потпуном мраку трулећег стабла или вегетације. Храни се бак-

А И ЗВЕР

ВЕЋИНА НАС ПОЗНАЈЕ ПЛЕСАН КАО ЗЕЛЕНКАСТУ ИЛИ СИВУ ПРЕВЛАКУ НА УБУЂАЛОМ ХЛЕБУ, СИРУ ИЛИ ВОЋУ, А НЕ ЗНАЈУ ДА ИЗА ОВОГ ГАДНОГ ЛИЦА ПОВРЕМЕНО ИСКРСАВА ПРАВА – ЛЕПОТИЦА.

теријама, спорама и другим органским материјама. У тој фази подсећа на примитивну животињицу која израста у безобличну слузну масу звану плазмодијум. Желатинаста, готово течна маса протоплазме шири се постепено кроз пукотине и порозне делове биљке и расте док попут џиновске амебе гута и вари храну. Кад температура, влажност, светлост, равнотежа киселина и количина хране достигну одређен степен, створење се помера према површини пања, коре, траве или лишћа у коме се налазило.

У том тренутку читава плесан је једна једина ћелија, маса са многобројним језгрима и другим унутарћелијским деловима смештеним у чврст омотач. Ова необична ћелијска грађа веома занима истраживаче који проучавају тајне молекуларне генетике. А онда, као неким чудом, ружна маса почиње да се прикупља, израста у чудновате грудвице и претвара се у прекрасно расцветало тело звано спорангијум.

То цветајуће тело плесни носи бројне споре које убрзо дозревају. Додири инсеката, капи кише или дашак ветра раскидају ломне чашице и споре се разносе унаоколо чак и километрима далеко. У то време плесни се понашају као гљиве. Њихово уобичајено научно име „миско-мицете" (Myxomycetes) заправо и потичу од грчких речи за слуз („микса") и гљиву („микес"). Ботаничари и зоолози, међутим, нису јединствени чак ни у погледу научне класификације плесни. Зоолози имају обичај да је називају „мицетозоа", што отприлике значи „гљива-животиња", пошто се ћелија споре или плазмодијума понаша као становник животињског царства.

Свака ћелија садржи половину хромозома потребних за размножавање. Она може да поприми аморфан слузни облик (форму, како кажу научници) или да постане „пузавац" опремљен репићем који га покреће у потрази за храном, мраком и ћелијом своје сопствене врсте са другом половином хромозома. Када се две ћелије сједине, почиње стварање плазмодијума – али плесан се изнова развија, да би потом опет процветала.

Већина људи за плесан углавном зна као за ружну превлаку на храни и не види истинску лепоту овог чуда природе, али мало коме није познат њен велики значај за здравље. Плесан Peniccillium notatum, наиме, производи и излучује познату антибиотичку материју пеницилин без које је савремену медицину тешко и замислити.

Мада повремено личи на „звер" из научнофантастичних романа, плесан је за научнике увек „лепотица" чије раскошно царство треба да истраже до краја.

Е. Јакуповић

Декорација на мртвом лишћу: спорангијуми плесни Didymium iridis.

Дозревање спора: плесан Metatrichia vesparium у време цветања.

Као из маште уметника: спорангијум плесни Arcyria denudata.

ЧАРОБНИ КОТУР ИЗ „3М"

Н.В. СЕЛОТЕЈП

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО

ОПАСАО ЈЕ ЗЕМЉИНУ КУГЛУ УЗДУЖ И ПОПРЕКО. ИМА ГА СВАКА КУЋА И СВАКА КАНЦЕЛАРИЈА. О ЊЕМУ НИКАДА НЕ РАЗМИШЉАМО, А БЕЗ ЊЕГА БИ СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ БИО НЕЗАМИСЛИВ. ЗАТО С ПРАВОМ НОСИ ТИТУЛУ КРАЉА МАЛИХ-ВЕЛИКИХ ПРОНАЛАЗАКА

Самолепљива трака чедо је Сједињених Америчких Држава из времена њихове најцрње привредне кризе. познате као Велика депресија. Светлост дана угледала је у лабораторији компаније „Минесота Мајнинг енд Мењуфекчуринг", краће зване „3М". између 1929. и 1930. године.

Када Дру нешто уврти

Ради се о пукој случајности. али ова незаменљива трачица за лепљење свега и свачега рођена је управо када су забринути Американци очајнички лупали главу како да саставе крхотине у које се претворила национална економија претећи крупним немирима у земљи.

Творац селотејпа Ричард Дру умро је пре три године у дубокој старости. У оно време био је млад талентован тек дипломирани инжењер без посла који се издржавао свирајући у бенџо по ноћним локалима Минесоте.

На срећу, и своју и својих послодаваца, самим чудом добио је место техничара у лабораторији компаније „3М" која је између осталог. тада била и највећи произвођач брусног папира аутомобилске индустрије Сједињених Држава.

За време једне посете халама где су се обрађивале каросерије Дру је наишао на групу радника који су се жалили што не постоји неки погодан начин за заштиту аутомобилских шкољки при процесу фарбања. Када би само имали лепак који би се лако уклањао по завршеном послу, а да при том не оштети боју...

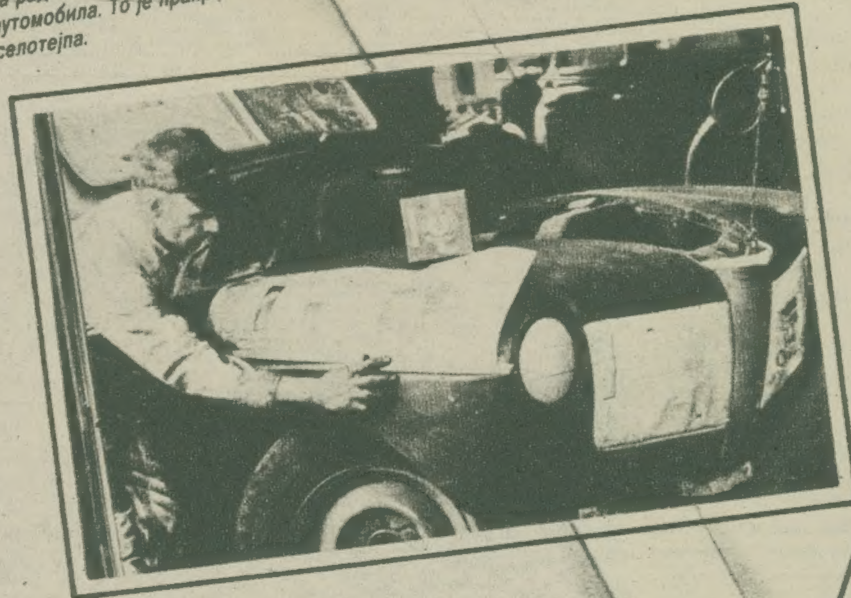
Дру је тада себи увртео у главу „идеални лепак" и после мало експериментисања добио је нешто што би се могло назвати претечом селотејпа – креп-папир с једне стране премазан гумарабиком. Изум је одлично функционисао, али никада није отишао даље од хала за бојење каросерија компаније „3М".

Целофан и лепак то су срца два

Само неколико месеци касније Друову пажњу привукао је други проблем. Јуна 1929. на тржишту се, са великим закашњењем, појавио један од малих-великих изума 20. века по имену целофан. Њега је још за време

Творац селотејпа Ричард Дру (други здесна) са колегама из „3М".

Креп-папир премазан с једне стране гумарабиком, такође Друов изум, корисно је послужио да радницима олакша фарбање аутомобила. То је прапретеча селотејпа.

Постоји више врста селотејпа: један ће, ако затреба, „придржати" крило авиона да не отпадне, други ће спајати хартију... На слици је самолепљива винилска трака којом се за тили час обавља изолација жица.

Чаробни котур у трговини: повучеш, залепиш и муштерија носи пакет кући.

првог светског рата добио швајцарски хемичар Жак Едвин Бранденбергер (1872–1954) док је покушавао да направи столњак отпоран на мрље.

Целофан се показао незамењив као непропустљив омот за разноврсне производе, нарочито прехрамбене. Недостајала му је само једна ситница: нешто што би га брзо и сигурно херметички затварало. Без тог нечег, упркос целофану, отпорност намирница на ваздух, топлоту, влагу и слично била је недовољна и оне су се брзо квариле.

Такав „затварач" за целофан, и то лак за руковање, јевтин за производњу и продају, довољно издржљив да не изгуби од квалитета ни на врућини ни на влази, желео је да направи Ричард Дру и ништа друго на белом свету није га у то време занимало

Затворио се у лабораторију и бацио на експериментисање. Прво што је урадио било је да набави све могуће типове целофана и – покуша да их „споји" свим могућим врстама лепка које су у лабораторије „3М" успевали да измисле и направе.

Стигао је и на Месец!

Пролазили су дуги месеци, а Дру се није мицао даље од почетка. Камиони су свакога дана из дворишта фирме износили на тоне испробаног и одбаченог материјала, власници „3М" молили су свевишњег да се Дру што пре охлади јер је експеримент гутао паре.

Најзад је, у лето 1930. године, Дру смућкао праву формулу а онда му се, што је заиста било генијално, само по себи наметнуло да табак одличног самолепљивог целофана, који је победоносно држао у руци, исече у дугачке траке ширине палца и смота их у ролне. Тако се коначно, родио селотејп.

Осмог септембра 1930. године из фабрике „3М" изишла је на тржиште прва серија селотејпа на свету. Они који су га купили били су више него одушевљени и Друу су готово свакодневно стизала писма с обавештењима о некој новој, корисној и неслућеној примени „чаробног котура". За мање од тридесет година фирма „3М" продала је преко две милијарде смотуљака селотејпа.

Данас је самолепљива трака присутна свуда и у толикој мери да је и не примећујемо, изузев када нам нестане. Прави се у безброј различитих врста у зависности од намене. Осим „обичног" на писаћим столовима, по кућама, канцеларијама, на тезгама радњи, специјални селотејп пробио се и до електронских уређаја, авиона – веровали или не чак и да „придржи" крило које прети да се откине – операционих сала где једна специјална врста замењује такозване хируршке тачке.

Није заобишао ни свет филма и музике јер, да није њега, чиме бисмо састављали и „кројили" филмску врпцу или магнетофонске и касетофонске траке?

Присуство у високим сферама уметности не спречава га да буде од користи и у пољопривреди, на пример, у кокошарницима. Многи одгајивачи живине стављају га на напукла јаја и скидају када куцне час да младунче изиђе.

Највеће признање селотејп је добио изборивши себи пут на Месец! Једну нарочиту врсту самолепљиве траке, обложену златним плочицама, употребили су астронаути „Апола" при учвршћивању неких уређаја за тле Земљиног сателита.

Кажи тим Шкотланђанима

Самолепљива трака има два паралелна имена. У неким земљама, па и у нашој, позната је као селотејп, у оригиналу sellotape. Ова кованица вероватно је настала од речи cellophane = целофан, с тим што се с у правопису претворило у s, и речи tape = трака.

У родној јој Америци ову траку зову искључиво scotc-tape што у преводу значи шкотска трака, или само скоч (scotch = шкотски). У Енглеској се оба имена равноправно употребљавају. Скоч је у ствари трговински назив или „марка" под којим је ову траку заштитила и пустила у продају компанија „3М" која је прва произвела.

Због чега баш скоч? Остала је прича како је један од првих купаца селотејпа, бесан што се трака одлепљивала упао код Друа и бацио му је на сто уз заједљив коментар:

– На овој проклетој траци нема довољно лепка. Иди и кажи тим твојим Шкотланђанима да не цицијаше и да убудуће стављају мало више!

Да су Шкотланђани шкртице на гласу познато је широм света, али није доказано да је ико од власника „3М" био шкотског порекла. Било како било у Америци се назив скоч залепио за самолепљиву траку јаче од сваког лепка.

Приредила:
Бојана Дожић

МИЛИЈАРДА ЗА КРЗНО

Снежни леопард, леп и опасан, сматра се најређом и најмање познатом животињом из породице мачака. Његово сивкасто крзно са црним пегама скупоцено је и веома тражено (на црној берзи бунда кошта близу милијарду старих динара) и то је један од главних разлога што му прети истребљење, упркос законима који забрањују лов на ову животињу.

Систематично проучити живот снежног леопарда тежак је, скуп и опасан посао јер се његова природна станишта налазе на врлетима Хималаја. Тамо је енглески биолог Родни Џексон, који ради заједно са стручњацима из Калифорнијског института за проучавање природне средине и Удружења националне географије, успео да ухвати две женке и једног мужјака и постави им огрлице са радио-одашиљачем, како би могао да прати њихово кретање и проучава њихов живот у природи. И сам каже да је често био у опасним ситуацијама кад није знао треба ли да настави да следи леопарда или да се врати, јер ова животиња успева да се креће и по најопаснијим литицама.

Снежни леопард ноћу пушта језиве урлике због чега су настале многе легенде које га повезују са „злим духовима". Џексон, међутим, сматра да он није ноћна животиња, као што сви мисле, јер лови искључиво дању и то на планинским гребенима где се окупљају стада дивокоза.

Ове мачке у слободи воде самачки живот и друже се са осталима само у време парења, али је интересантно да у зоолошким вртовима радо живе удвоје. Тренутно их у Непалу има стотинак и Џексон се зато труди да се област где они живе претвори у национални парк јер је очигледно да је то и једини начин да се спасу истребљења.

Д. В.

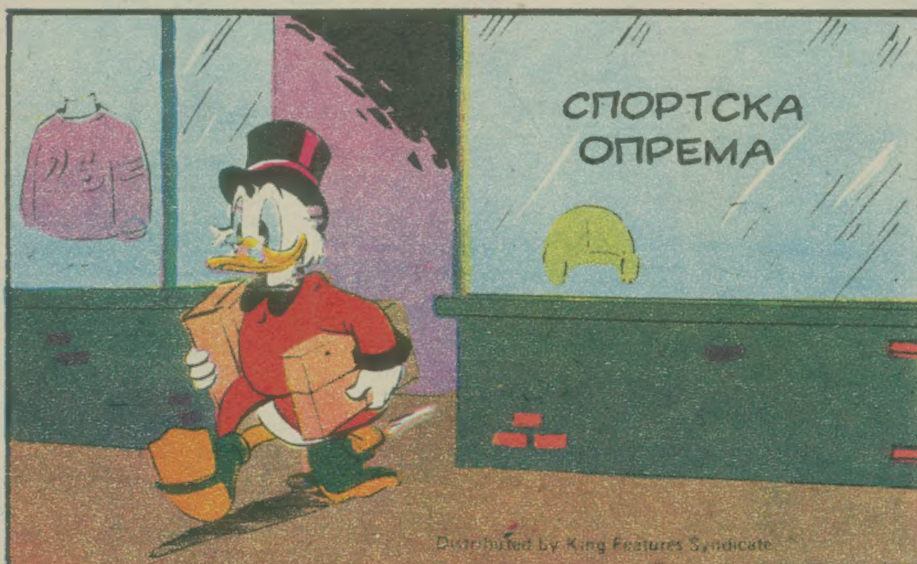
Walt Disney

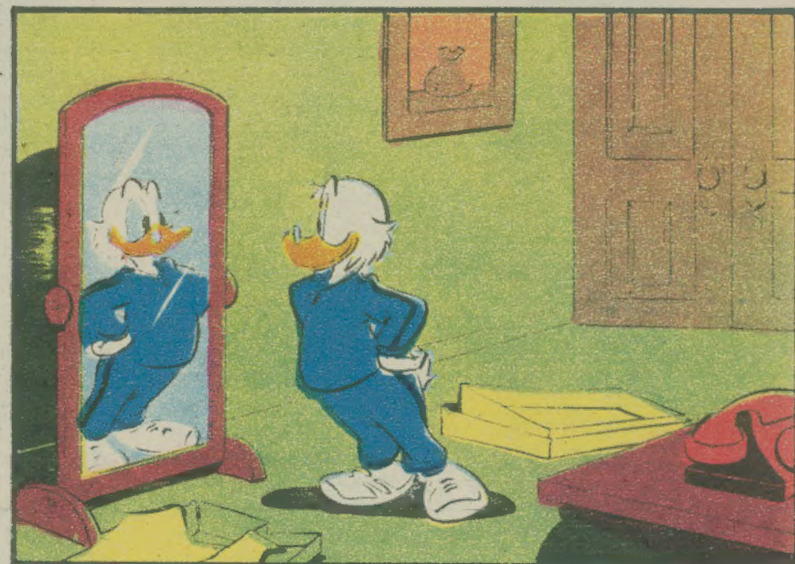
ПАЈА ПАТАК

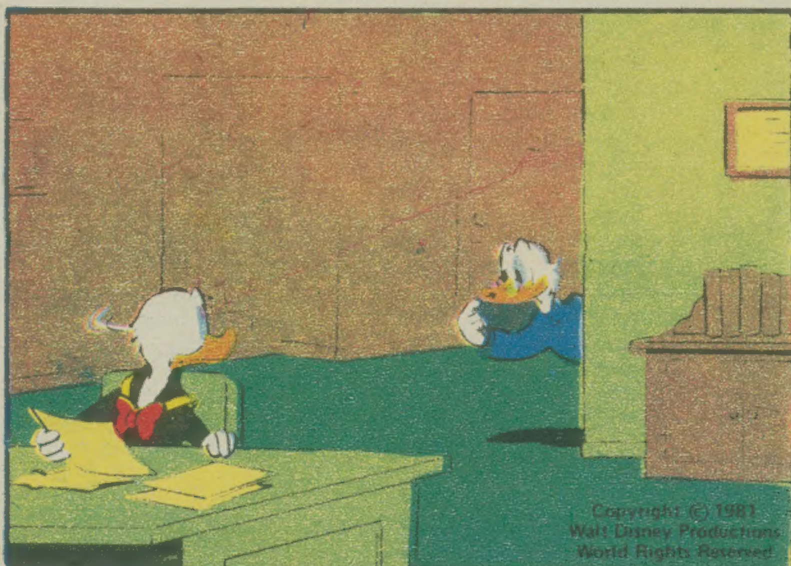

ПЛОВЕЋА САНТА СМРТИ

Мало је недостајало да Ричард Чемберлен, који је играо пустоловног физичара Фредерика Кука, заврши своју каријеру на снимању телевизијског филма о освајачима Северног пола.

Кад су тог априлског јутра прошле године кренули да сниме једну од главних сцена телевизијског филма „Трка за Северни пол", режисер је за место радње одабрао једну велику пловећу санту у близини самог Арктика. Као и претходног дана пре но што би се камера укључила, добро је проучавано место где ће бити постављена у односу на глумце. Јер и режисер и продуцент желели су да филм буде што уверљивији, документаран ако је могуће, али су управо зато били свесни да сваки корак морају да испланирају до танчина. Јер, у овим суровим условима севера свака грешка могла је да буде кобна.

Снимање је започето у цик зоре јер су метеоролози за касније сате предвиђали погоршање времена и могућност мећаве. Ричарду Чемберлену, глумцу познатом широм света по серији о доктору Килдеру и Шогуну припала је улога Фредерика Кука: овај занесени физичар са почетка века имао је само један сан у животу – да први стигне до Северног леденог пола. Његов пријатељ а касније љути противник, Роберт Пири имао је исту жељу. Пирија који је заиста и постао први човек који је доспео на Арктик 6. априла 1909. играо је ништа мање познати амерички глумац Роберт Стајгер.

Тог дана Ричард Чемберлен пребачен је до санте величине као пола фудбалског игралишта хеликоптером заједно са још шесторицом људи из екипе. На плoвеће острвце нису стигли сви одједном јер није било хеликоптера који би одједном могао све да их прими.

Тешкоће су почеле од самог тренутка кад су се искрцали. Камерман је имао проблема са филмом и једва је на тој хладноћи успео да га откочи и

СЕДМОРИЦА ИЗ ЕКИПЕ КОЈА ЈЕ СНИМАЛА ФИЛМ „ТРКА ЗА СЕВЕРНИ ПОЛ" СКУПИЛИ СУ СЕ НАСРЕД ЛЕДЕНЕ ПОВРШИНЕ И ДРХТЕЋИ ОД СТРАХА ОЧЕКИВАЛИ ОНО НАЈГОРЕ.

управо кад је камера почела да зуји и кадрира Ричарда Чемберлена санта је уз језиву хуку почела да пуца. Сви су погледали у ужасу, знали су шта то може да значи, гледали су то више пута својим очима: плoвећа ледена површина за неколико минута се расцепи на више комада. За њих то би значило крај, вероватно нико не би преживео да је упао у воду Северног леденог океана.

Одмах су радио-везом јавили да су у опасности и да се сместа пошаље хеликоптер у помоћ. Али, то није био и крај невољама. Готово истовремено почео је да брише страховит ветар и да им баца у лице ледене капљице воде које су им се лепиле за лице и очи. Једва су могли да гледају кроз полузатворене капке.

– Све се одигравало у делићима секунде – испричао је касније Чемберлен. – Имао сам утисак да се налазим у самом епицентру страховитог земљотреса. Санта на којој смо се налазили ломила се по крајевима уз заглушујућу експлозију. Читаво острвце подрхтавало је и тресло се. Кроз главу ми је само прошла мисао: „А шта ако се санта располови на самој средини?" И сада када се сетим тог кошмара сав се најежим – неколико метара делило нас је од сигурне смрти у леденој води океана.

Сва седморица су као без главе потрчала ка самој средини плoвеће санте, што даље од ивица које су се одвајале и удаљавале. У тренутку кад су већ помислили да је све изгубљено, зачули су звук хеликоптера изнад глава. Али, једна несрећа никад не долази сама – летелица је у року од неколико минута стигла на место несреће, међутим, пилот није могао да се спусти на плoвеће острво због страховите олује. Не знајући каква се драма одиграва у ваздуху, Ричард Чемберлен и његове колеге из екипе питали су се: Шта је пилоту што се већ једном не спусти и не однесе их из тог пакла. А кад ни после неколико минута хеликоптер није атерирао на санту схватили су коначно да је то због ветра.

У ствари пилота није само олуја спречавала да се спусти, страховао је да се од тежине хеликоптера ледена санта сасвим распадне. Једва је назирао седморицу људи који су стајали у средини грчевито се држећи један за другог и знао да мора нешто да учини. По сваку цену.

А њима доле минути су се отегли као године. Хладноћа и ветар продирали су до самих кости – и да су желели да се покрену, више не би могли тако. Били су свесни да санта не престаје да се ломи уз заглушујућу буку и још само им преостају секунди живота.

Спас је ипак дошао, буквално с неба – пилот хеликоптера одлучио је да спусти лествице од канапа које је олуја бесно бацала тамо-амо. Један из екипе крајњим напором успео је да их ухвати. Главни део акције спасавања тек је почињао – онако промрзли и готово ослепљени њих седморица требало је да скупе снаге и да се под немогућим условима успну до топле кабине хеликоптера. Скупивши последње атоме снаге пели су се један па други... Јер, хеликоптер није могао да прими више од двојице.

Агонија се продужила за оне који су чекали док се хеликоптер не врати. Захваљујући натчовечанским напорима и пилота и седморице угрожених, сви су успели да се у четири туре попну у кабину. Када се и последњи из екипе укрцао, санта се уз језиву буку коначно распала. Да су закаснили само неколико секунди, неко би завршио у сивим водама леденог океана...

* * *

Када су се коначно сви окупили у импровизованом студију подигнутом на гренландском острву, уз топао чај сада су већ уз смех препричавали шта им се догодило. Тачно су могли да доживе судбину многобројних експедиција са почетка века чији су храбри учесници оставили кости у борби да освоје Северни ледени пол.

В. С.

ДИВЉИ ЗАПАД, ПРЕ 45 ГОДИНА

ВАШ С

МИЛИОНИ АМЕРИКАНАЦА СЕДЕЛИ СУ КАО ПРИКОВАНИ ЗА СВОЈЕ РАДИО-АПАРАТЕ ПРАТЕЋИ ДЕВЕТОДНЕВНИ ЛОВ НА ЧОВЕКА. У ПОТЕРИ ЈЕ УЧЕСТВОВАЛО СТОТИНУ ВРСНИХ СТРЕЛАЦА, ЛОВАЧКИ ПСИ, ЈЕДАН МИНОБАЦАЧКИ ОДРЕД, АВИОН СА СУЗАВЦЕМ. ДО КРАЈА ОВЕ КРВАВЕ ПРИЧЕ ПОГИНУЛО ЈЕ ШЕСТОРО ЉУДИ.

Деветодневни терор Ерла Дјуренда кулминирао је у његовом покушају да опљачка банку у Пауелу.

Шеснаестог марта 1939. године у Кодију у Вајомингу двадесетшестогодишњи џин по имену Ерл Дјуренд ухапшен је због недозвољеног лова. Када му је те вечери помоћник шерифа Ноа Рајли донео вечеру у ћелију, Дјуренд га је треснуо флашом по глави, одузео му револвер и држећи му цев на слепоочници приморао га да га одвезе до његовог породичног ранча у Пауел Флатсу, удаљеном четрдесет километара.

Ерлови остарели родитељи још су покушавали да га наговоре да се преда, када се пред кућом зачују звук мотора. Ерл се није двоумио: помоћник шерифа Бејкер и шериф Чарлс Луис пали су погођени са прва два метка која је испалио. Био је то почетак деветодневног одметништва које је милионе Американаца приковало за радио-апарате.

Ерд Дјуренд је на брзину побацао пар ствари у руксак, од власника оближње фарме одузео пушку и муницију, а онда се изгубио у густом врбаку дуж Битер Крика.

Шериф тврди: одзвонило му је...

Већ сутрадан ујутру после двоструког убиства на фарми Дјурендових грађани Кодија саставили су потеру: око шездесет најискуснијих стрелаца запутило се на запад, ка планини Бертут, јер је по мишљењу већине одметника само ту могао да нађе уточиште.

Пет дана је потера, наоружана до зуба, на коњима и с чопором ловачких паса, узалудно покушавала да уђе у траг бегунцу који им је измицао газећи потоке и речице. Шестог јутра неухватљиви Ерл Дјуренд се коначно појавио, али не тамо где су га очекивали: бануо је на фарму Арта Торнберга у подножју планине Бертут. Напори протеклих пет дана се на њему ни по чему нису видели, пуцао је од здравља.

Пошто је Торнбергу одузео пет пушака и два пиштоља, приморао га је да га одвезе до кањона Кларкс Форк и уз пут још и сврати на један оближњи ранч где је за шерифа Френка Блекберна оставио заједљиво писамце. У њему ловочуварима који су га и ухапсили поручује да са собом у свакој прилици носе оружје. Следио је потпис: „С љубављу, ваш непријатељ, Ерл Дјуренд".

Ако трагови на земљи и варају, остављене поруке сигуран су знак нечијег кретања. Кад је седмог дана Дјуренд сатеран до висине од стотинак метара у планину, потера је нарасла на сто гневних гонилаца решених да се коначно с њим обрачунају. Заменици шерифа Артур Аргенто и Орвил Линабери постали су прве жртве заблуде да ће то ићи лако: и овога пута одјекнула су само два хица. Аргенто и Орвил су се пресамитили, сручили на земљу и остали да леже непомично.

Кад год би у следећа двадесет и четири часа неко из потере покушао и да промоли главу, из Дјурендовог гнезда међу стенама зафијукали би меци. Ерл је „држао у шаху" гониоце али и они њега. Тела Аргента и Орвила лежала су на чистини онако како су пала. Нико се није усуђивао да им приђе.

Шериф Френк Блекберн на крају је био принуђен да затражи помоћ минобацачког одреда Националне гарде Монтане. Уместо да се на томе задржи, шериф је непромишљено изјавио како је Дјуренду сада засигурно одзвонило. Како ће утећи минобацачима, са тим литицама за леђима и по тако дубоком снегу?

Крвава прича преплавила је радио-таласе широм земље. Тешко да се у том тренутку могла наћи станица која своје слушаоце није сваког часа обавештавала о новим детаљима о „Тарзану из Вајоминга". Чак је и Ерлов отац, избезумљен од бола и бриге покушао да нацији објасни поступке сина: „Природа је за мог сина била нешто божанско. Мислим да је када су га затворили потпуно изгубио контролу над собом, при помисли да ће морати да је се одрекне".

Збогом, а не до виђења

Двадесет и трећег марта угледни „Њујорк тајмс" обавестио је амерички народ да из полицијског авиона који је надлетао планину избацујући сузавац нигде нису примећени знаци живота. Ипак, већ исцрпљена потера гурала је напред. У једном тренутку зафијукао је метак и гониоци су се брже-боље повукли. Читаве те ноћи њихови меци одбијали су се о Дјурендово планинско гнездо, али се нико није усуђивао да крене у нови напад. Шерифу Френку Блекберну преостало је да се теши мишљу: оно што

Ни чопори ловачких паса ни полицијски авиони нису помогли потери: одметник их је данима вукао за нос.

НЕПРИЈАТЕЉ, ЉУБАВЉУ

У девет дана бесомучне јурњаве гониоци су, ипак, чешће могли да предахну од бегунца. Ако ништа друго, с времена на време окрепљивали су се топлом храном. Ерл Дјуренд је у најбољем случају јео само сирово месо.

не може потера учиниће минобацачки одред националне гарде сутра ујутру...

Први зраци дневне светлости нису донели никакву промену, осим што је шериф Блекберн приметио да се положај тела његових убијених помоћника променио. Једноме је недостајала чизма, другоме пертле... Убрзо је постало јасно и да Дјуренда више нема.

Сумње није могло бити. Одметник се у току ноћи непримећен спустио с планине, покупио шта му треба и побегао. На неколико метара од места са кога их је читавог јучерашњег дана гађао, гониоци су открили свеж траг који је, ма колико то невероватно било, водио право уз окомиту клизаву литицу. Промрзла и бесна потера кренула је да чешља планину.

Лажни траг јесте водио уз стрме литице, али то није био правац којим се Ерл Дјуренд заиста запутио. У току ноћи обишао је своје гониоце и кренуо назад ка Пауелу. У раним послеподневним сатима ранчер Хери Мур једва се уз страховиту шкрипу кочнице зауставио пред џином, зараслим у браду, који је изненада искочио пред његов аутомобил.

– На ранч Дјурендових! – гласила је наредба којој није било поговора јер је Ерл у руци држао пушку.

Посета родитељима трајала је свега неколико минута, колико је Ерлу било потребно да уплаканој мајци која га је преклињала да се преда каже:

– Дошао сам да те поздравим.

Било је то збогом, а не до виђења. Ерл и Хери Мур сели су у кола и наставили вожњу. На улазу у Пауел, Дјуренд је избацио Мура из кола, сео за волан и одвезао се до улаза у Прву националну банку. С револвером у свакој руци пролетео је кроз улазна врата

Председник банке Роберт Нелсон и његова три службеника дигли су руке увис пре него што је пљачкаш ишта изговорио, пет клијената ван себе од страха остало је као скамењено

Никога нећу убити ако ме послушате! – упозорио их је Дјуренд, а онда грозничаво почео да гура у џепове две хиљаде долара из шалтерске благајне

– Добро. А сада ми отворите главни сеф!

Одговор који су му дали разбеснео је Ерла Дјуренда, одјекнуо је пуцањ и број жртава у овој крвавој причи повећао се за још једну недужну жртву

Мичите се, излазимо!

Сатни механизам који отвара врата сефа само у одређено време, приче за малу децу!

Избезумљен од беса пљачкаш је почео да пуца насумице. Гомила која се до тог часа већ окупила испред банке није могла да зна шта се тачно унутра дешава, али су јасно чули хице, прскање стакла на прозорима и вриску избезумљених службеника и муштерија. И на улици су многи потражили заклоне.

Онда је, одједном, завладао тајац и на вратима банке појавио се Дјуренд са три везана таоца испред себе

– Мичите се, момци. Излазимо

Дочекали су их жестоком паљбом. Сакривен иза таоца, Дјуренд је одговарао на ватру. Трен касније један од талаца, Џон Готроп сручио се на земљу смртно погођен. Ерла до тада још није окрзнуо ниједан метак.

Онда је, из гараже преко пута улице, седамнаестогодишњак по имену Типтон Кокс подигао пушку нанишанио и повукао ороз Метак је погодио Ерла Дјуренда у груди. Тетурајући се, овај се повукао у празну банку. Минут касније одјекнуо је хитац. Ерл Дјуренд се убио испаливши себи метак у слепоочницу

Остатак приче више није био занимљив за радио и новине. Ерлови родитељи сахранили су га у зеленим брдима које је толико волео. Можда се тек понеко осим њих питао шта је то било у овом младом човеку да је више волео да умре него да се покори закону о лову

М. И.

Једно време хици су праштали на све стране, прозорска стакла прскала у парампарчад, службеници и муштерије банке вриштали, а онда је завладао злокобан тајац.

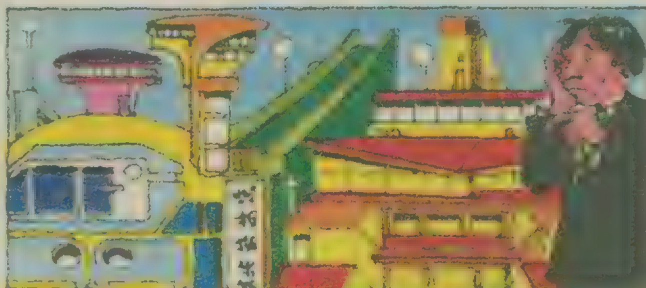
ТРИ АГРЕГАТА ЗА ФОНТАНУ

Један од главних украса градских тргова и паркова била је и остала – фонтана. Већ у старој Грчкој сваки град је могао да се похвали њом. Обложене мермером, са дном у мозаику, оне су служиле и као водени часовници и као својеврсне водене оргуље, често с луткама које су покретале водене струје. Неки историчари су записали да су постојале и фонтане с механичким птицама које су умеле весело да певају, али и да изненада заћуте кад се, веровали или не, појави сова.

Даљи развој фонтана можемо пратити у древном Риму где се појављују прве јефтине цеви направљене од олова преосталог после прераде сребрне руде. Зато је у првом веку ше ере, управо захваљујући многобројним фонтанама, на сваког становника долазило по 1300 литара воде на дан.

У овом нашем веку облакодеру и фонтане иду увис. Највећа се налази у америчкој савезној држави Аризони и висока је 160 метара! Воду покрећу три агрегата, сваки снаге од 600 коњских снага. Тежина воде која лети увис износи – 8 тона.

СУВИШЕ МОДЕРАН ГРАД

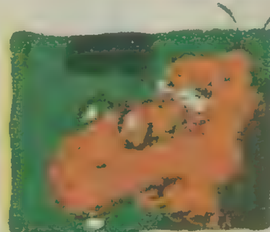
Нови јапански град по имену Цукуба, никао педесетак километара од Токија, замишљен је као највећи научни центар у свету. У ултрамодерном граду, саграђеном да прими 125 хиљада научника и тзв. помоћних служби, предвиђено је да се концентрише трећина највећих јапанских умова.

И град је недавно потпуно завршен, али се научницима, на запрепашћење оних који су смислили све ово, много не жури. Град се показао као... сувише модеран. Необична архитектура, потпуно нов начин живота, првокласно опремљене лабораторије – све то, по мишљењу људи старије генерације, може пре да служи као изложба достигнућа нашег века него да пружи пријатан свакодневни живот. Чак тврде да никад нису видели неудобнији град. Због тога се до сада у град доселило само 22 хиљаде научника, с надом да ће се у догледно време нешто изменити.

Тако кажу старији. Међутим, млађе генерације се не слажу с тим – на универзитету у Цукубу већ студира више од 10 хиљада студената и они се уопште не жале на град без традиције. Кажу да ће је сами створити.

ДЕБЕЛОКОЖАЦ, ГЛУПИНАСТ, КРАТКОВИД

Канађани су добили заиста необичну политичку партију. За почетак, чланство није занемарљиво, има их тачно 110 хиљада, поготову када се има у виду да је за званичног

вођу изабран диносаурус Корнелијус, иначе житељ квебешког зоолошког врта.

Сасвим у складу с Корнелијусом, новоформираној партији назив је Дино. Чарлс Мекензи, званични представник партије, овако објашњава избор вође: Корнелијус је дебелокожац, кратковид, глупичаст и по томе савршен примерак политичара.

Шалу на страну, али ова партија се, изгледа, не шали. Када се недавно у неком белгијском листу појавила карикатура на којој убијају диносауруса, Корнелијусови следбеници су побеснели и из истих стопа упутили делегацију у белгијску амбасаду у Отави како би изразили своје незадовољство. Спор је на крају изглађен за ручком али уз одређене услове. Гајба пива... и кутија дагњи за Корнелијуса.

СМЕХ КАО ЛЕК

Може ли се неком болеснику преписати – смејање? И може и требало би, тврде амерички лекари јер он на природан начин ублажава бол а има и друга благотворна дејства. Када се смејемо, наш организам производи више адреналина, то јест хормона који стимулише и даје снагу. Када адреналин доспе у крв, циркулација се побољшава, више кисеоника доспева у срце и у плућа. Срце боље ради, а плућа се прочишћавају од непожељних гасова заосталих у алвеолама.

Зато се треба смејати, што више и што чешће: више смеха – боље здравље.

АНЂЕЛЧИЋИ У ПЛАВИМ ЧАКШИРИЦАМА

Парохијски свештеник Салваторе Цапала из Калатабјана на Сицилији заклети је чувар јавног морала, с тим што понекад уме и да претера.

Отац је, рецимо, недавно закључио да *голи керубинчићи* у његовој цркви опасно угрожавају морал пастве, те им је свима навукао небескоплаве чакшире. Не зна се шта су на то рекли парохијани, али је градско веће побеснело и Цапалу тужило надбискупу Доменику Пиокинени.

Што се преморалног оца Салватора тиче, он је остао при своме: анђеоска или не, нагост је опасан грех!

После много премишљања надбискуп је одлучио да се у читаву ствар уопште не меша. Умешао се туристички савез који је на свим прилазним путевима граду истакао табле с натписом: „Анђелчићи у чакширама – овим путем за цркву“. Отада је забити Калатабјано опседнут аутобусима крцатим туристима који пошто-пото желе да виде смерно одевене керубинчиће оца Цапале.

Није то био једини пут да се отац Салваторе смртно забрине за душе својих парохијана. Једном су масни вицеви неког гостујућег комичара до те мере разљутили Цапалу да је устрчао у црквени торањ и дао се у бесомучну звоњаву коју је прекинуо тек пошто је растерао распојасани скуп на градском тргу.

Што успе једном, не мора и други пут: упорну рок-певачицу у мини сукњи *ни црквена* звона нису могла да омету у наступу. На то је упорни Салваторе Цапала одмарширао право у ватрогасну станицу и укључио сирену за случај елементарне непогоде. Певачица и слушаоци најзад су морали да се предају.

ЗЕМАЉСКО ОКО

Сликар по имену Том Ван Станд из Лос Анђелеса, поклоник такозване визуелне уметности, начинио је дело које може да се види само преко сателита. У ствари, распоредио је деведесет огледала, свако од по шездесетак центиметара у квадрат, и то тако да изгледају као људско око величине два и по километра и поставио их под одређеним углом, како би могли да рефлектују Сунчеву светлост у правцу сателита Лендсет 2 – у тренутку док овај надлеће ову област на висини од хиљаду километара при брзини од 35 200 километара на час.

Сусрет је био управо онакав као што је и замишљено: сателит је у датом моменту снимио деведесет блештавих површина, претворених у компјутерске симболе и пренео их до центра у Јужној Дакоти. Тако су „Рефлекси са Земље" ушли у историју као први пример свемирске уметности".

ЖИВИ МИКРОСКОП

Тридесеттрогодишњу Веронику Зејдер из западнонемачког града Лудвигсбурга природа је обдарила таквим видом да ју је доктор Руди Хили из Минхенског института медицинске оптике после дужег испитивања назвао „живим микроскопом". У стању је, рецимо, да на обичној разгледници испише текст од 327 хиљада слова, док је Гетеову поему „Шумски цар" написала на три странице микрокњиге размера 7 са 8 милиметара.

Све своје слободно време Вероника Зејдер проводи правећи и исписујући миникњиге. Текст иначе пише обичном тврдом оловком коју оштри после свака два исписана слова. Тај посао је, наравно, изузетно тежак па јој је за исписивање само једне странице потребно читава три дана. Овај врло редак дар Веронике и те како добро дође за професију којом се бави (она је стоматолог). Међутим, није све увек тако сјајно како изгледа, њен супервид јој често смета.

– Док читам новине, много ми сметају преплетена папирна влакна – жали се Вероника Зејдер. – А, поред осталог, не могу уопште да гледам телевизију у боји јер тада не видим слику већ безброј колорних тачкица.

ДЕЛФИН НА ХИМАЛАЈИМА

У мутним и прљавим водама препуним отпадака, често и фекалија, рибама се не пише добро. Уосталом, све их је мање у тим и таквим рекама. *Једино се у њима*, бар по тврдњама научника, сјајно осећа једна врста индијског слатководног делфина који Гангом и његовим притокама зна да отплива и високо до Хималаја. При дисању он испушта карактеристичан звук, нешто као су-су, због чега је и добио друго име – сусук. Животиња је иначе дугачка два и по метра и неке необичне тамнобезбојне боје. Кљун који је дугачак, заврнут к врху и покривен осетљивим длачицама – заправо продужетак чељусти – служи му за испитивање дна и копање по муљевитом земљишту.

Слатководни делфин поседује и такозвани звучни апарат који испушта сигнале високе фреквенције. Звук који се враћа помаже му да се оријентише у простору.

ВАКУУМ ПАКОВАНА КОЛА

Кола која изађу из гараже Ханса Акермана гарантовано неће бити у возном стању бар следећих сто година. Ханс је ту да то загарантује, а муштерије верују и долазе у буљуцима.

О чему се ради? О вакуум-паковању тек нових аутомобила. Ханс прво испразни резервоар, акумулатор и избаци све остале течности из мотора, потом све добро премаже заштитном машћу, а онда вакуумски упакује аутомобил у алуминијумску фолију. Речена услуга муштерију кошта четири и по хиљаде марака.

И? Шта ће икоме вакуум-пакована кола?

– Знате ли за бољи начин да сигурно уложите новац? – пита Ханс.

Биће да муштерије које хрле у његову гаражу у Кобленцу у СР Немачкој заиста и не знају.

И ТО ЈЕ РЕКОРД

Кад порастем, желим да будем Ролс Ројс – пише на задњем прозору малог црног „остина" из 1937. Духовито! Међутим, тај четрдесетседмогодишњи четвороточкаш, власништво Енглеза Тома Њусама начинио је прави подвиг – заједно са својим возачем, наравно. Прешао је 370 хиљада километара кроз 18 земаља јер Том Њусам поставио је себи и „остину" задатак да стигну из родног Мелбурна у британској грофовији Дерби до – Мелбурна у Аустралији!

Било је то путовање пуно узбудљивих појединости од којих је најопаснија била вожња низ Хималаје без кочница које су управо ту отказале! Ипак, све се добро завршило, а других озбиљних кварова није било. Сада су Том Њусам и његови стари, добри „остин" у сунчаној Аустралији. Подвиг је трајао укупно 55 недеља, од краја 1982. до почетка 1984.

ТИШИНА, СВИРА СЕ!

Ово је двориште средње музичке школе у Фрајбургу, СР Немачка, украшено скулптурама Карла Хенига Земана. О њиховој лепоти може се расправљати, али једно је сигурно: много су сугестивније него што би то био саобраћајни знак који би опомињао на тишину око овог „храма музике"...

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

ГЕНЕРАЛНА ПРОБА-Б

Бразда формације „Тигар"

Залив Лајм

Острво Вајт

Плимут

Портленд Бил

Дартмут

Трговачки конвој који је срећно избегао катастрофу

Фалмут

Лендзен

Ова мапа израђена је према оригиналу нађеном у немачкој бази.

Обала Слептон Сендс предвиђена за вежбу „Тигар"

Бразда трговачког конвоја који су Немци јурили

Путања којом је немачка флотила торпедних бродова пловила у напад

Немачка база

Шербур

Гернзи

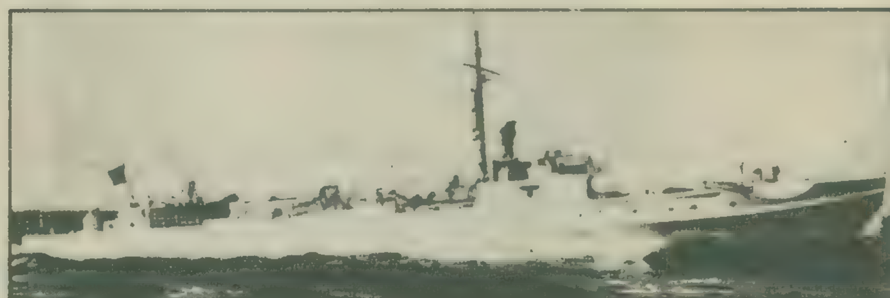
Џерзи

Обала у Нормандији планирана за савезнички десант

Сен Мало

Снимак начињен за време савезничког десанта у Нормандији на којем се види десантни брод.

Један од немачких торпедних бродова који су напали конвој „Тигар".

ДОГАЂАЈ КОЈИ СЕ ЗБИО ШЕСТ НЕДЕЉА ПРЕ СУДБОНОСНОГ ИСКРЦАВАЊА У НОРМАНДИЈИ САВЕЗНИЦИ СУ, ПО НАРЕЂЕЊУ ГЕНЕРАЛА АЈЗЕНХАУЕРА, ДРЖАЛИ У НАЈВЕЋОЈ ТАЈНОСТИ. ЗА ЊЕГА СЕ САЗНАЛО ТЕК ИЗ НЕМАЧКИХ ДОКУМЕНАТА.

У ноћи 28. априла 1944. године формација од осам америчких десантних бродова пловила је ширином залива Лајм на британској страни Ламанша. Предводила их је британска корвета „Азалеја". Са командног моста заповедник брода LST 289 поручник Хари Метлер могао је, при месечини, да посматра широку бразду коју је остављала формација пловећи без журбе; јер били су сасвим близу циља, плаже Слептон Сендс, где је у рану зору требало да почне вежба „Тигар" – у ствари генерална проба за велики десант који су савезници планирали да изводе у мају, у Нормандији.

На Метлеровом броду налазила се специјална инжењеријска бригада стручњака за чишћење минских поља и полагања стаза за брже искрцавање десантних возила. Поред 395 официра и војника на броду је било 22 возила амфибије и мноштво камиона, џипова и тенкова. И остали бродови из формације која је пловила у облику слова Т носили су сличну садржину. Због вежбе која је имала да се изведе са бојевом муницијом, око три хиљаде становника било је евакуисано из околине Дартмута.

Како избећи пожар

У животу се понекад догађају чудне, готово невероватне подударности. Тако је Метлер таман помислио да би било добро ако прави десант буде текао овако мирно као што је почела вежба – кад је грунула снажна детонација из топа!

Био је то почетак правог пакла. Још Метлерови људи нису стигли ни да се распореде око митраљеских батерија, а нова експлозија обасјала је цео залив. Овога пута био је то погодак: претпоследњи брод из конвоја, LST 507, погођен торпедом у саму стројарницу, готово истог часа је букнуо. Метлер је са свог места могао да види људске прилике како скачу са погођеног брода – а митраљески рафали косе их још пре него што упадну у море!

Метлер је издао наређење да његов брод пуном брзином окрене и цик-цак заплови натраг, према Дартмуту. Док је маневрисао, срећно измакавши киши торпеда, погођен је још један брод из конвоја, LST 531.

У узбурканом заливу сада су се појавили и чамци за спасавање са погођених бродова, чули су се повици, доста глава било је у мору. Метлеров брод и даље је пловио цик-цак линијом. Наједном се при црвенкастом светлу погођених бродова који су горели – указало нешто огромно, сиво... Немачка торпиљерка! Са Метлеровог брода отворили су ватру у том правцу, али не довољно брзо: торпедо је већ шишао у правцу LST 289. Следећег тренутка брод се, уз заглушујућу експлозију, сав зањихао и скренуо с правца. Био је погођен.

Машине су и даље радиле, али цео крмени део

38 МРТВИХ

био је од силине ударца уврнут и просто се обавио око командног моста. Пламени језици већ су сукнули увис. Посада је јурнула ка пумпама и цревима. Пожар је брзо угашен. Међутим, положај у којем се сада нашао LST 289 са свим што је носио, био је више него критичан. Не само што је и даље био мета немачких торпеда, него је могао једва да се вуче, без маневарских способности, а путања којом се кретао наилазила је управо на запаљену олупину LST 507.

Нападнути – случајно!

Требало је хитно наћи спас из ситуације која се чинила безизлазна. Судећи по тишини, немачки бродови очигледно су, задовољни резултатом, напустили залив. Али, најгоре по Метлеров брод тек је имало да наступи кад налете на олупину у пламену... Тада је младом поручнику синула спасоносна идеја: зашто их преостали, читави бродови не би повукли?

Порука је одмах упућена радио-везом, и Метлерова замисао се остварила. Стигли су у Дартмут где је деветнаесторици рањених указана помоћ. Са Метлеровог брода страдало је осам људи, али биланс целе катастрофе био је ужасан: 638 мртвих, три уништена десантна брода са свим што се на њима налазило.

Генерал Двајт Ајзенхауер наредио је да се овај догађај држи у највећој тајности не само због непријатеља, већ и да паника не обузме савезничке војнике пред предстојећу инвазију Нормандије која је требало да нанесе дефинитиван ударац Немцима на Западном фронту. Међутим, за њега се сазнало одмах после успешно изведене чувене операције назване „Дан Ди", када је савезницима пала у руке и велика немачка база у Шербуру. Ту је, у бродском дневнику немачке Девете флоте, под датумом 28. април 1944. стајао детаљан опис догађаја. И показало се да су Немци случајно налетели на конвој „Тигар"!

Ево како: њихови нови брзи торпедни бродови пошли су те ноћи из Шербура у лов на један савезнички трговачки конвој који се кретао кроз Ламанш ка ушћу Темзе. Управо код Слептон Сендса Немци су схватили, угледавши бразду, да им је конвој умакао „испред носа". Али, баш тада, зачули су се мотори десантних бродова! Немци су поступили по свим правилима стратегије. Пустили су конвој да прође, па су отрага осули паљбу и пустили торпеда, „скидајући" један по један амерички брод.

Тако се вежба „Тигар" крваво завршила тако рећи пре него што је и почела, док је чувено искрцавање у Нормандији, шест недеља касније, прошло сасвим успешно. У искрцавању на обалу Јута, за које је „Тигар" био вежба, Американци су имали само 12 мртвих и стотину рањених!

Поручник Метлер је, за испољену довитљивост у изненадном нападу и за спасене људе и ратну механизацију, одликован и унапређен у виши чин.

М. К.

Група преживелих из операције „Тигар" поново је посетила Слептон Сендс прошле године. На слици је део санитета.

БАТИНЕ КОЈЕ СЕ ПАМТЕ

ХАЈДЕ ДА ИХ ГАЂАМО!

За мене и моје најбоље другарице Гоцу и Биљу тешко је било замислити да се у току дана бар десетак минута не поиграмо у мом стану док су мама и тата на послу. Становале смо у истој згради, ишле у исту школу и све три биле прави мали антихристи (видећете!) – ја ђак првак, Гоца једну, а Биља три године старија од мене.

Школа је била одмах ту, преко пута, па смо лети, кад су прозори по цео дан отворени, просто луделе од галаме која је допирала из учионица – чинило нам се некад да не чујемо ни сопствене гласове. Па како онда да се човек игра. Цептале смо од беса али нисмо знале како да се спасемо, ко ће ућуткати целу школу.

Тог летњег јутра, пре шеснаест година, само што су мама и тата изашли из куће, зачуло се звонце. Зна се – Гоца и Биља, дошле да се играмо, шта би друго.

У школи писка и вриска да ти мозак прсне. Затворим прозор, отворим, и тако ко зна колико пута. Видим – од игре ништа.

– Ма остави тај прозор већ једном, дај нешто да их гађамо – пукне Гоци филм.

– Сад ћу, Гоцо – не знам да ли сам пре то изустила или отворила шифоњер у ком је стајала татина пушка. Права ваздушна пушка и то напуњена. Узела сам не само њу него и дијаболе.

– Биљо – обратила сам се њој вероватно зато што је најстарија – морамо да се преобучемо, овако ће нас препознати. Обуци татину пиџаму, мислиће да он пуца.

Све три почеле смо брже-боље да се пресвлачимо која је у шта стигла. На једној од три паметне главице нашла се и татина војничка капа. Пушка па без капе, то не иде. Тек тад могле смо да почнемо оно што смо наумиле.

Ја сам пробила лед – испалила сам први хитац. Како то уме неко ко има шест-седам година никад нисам успела да схватим. После мог хица било је лакше. Пушка и капа ишле су из руке у руку и то муњевито. Само што једна испали хитац, склони се са прозора, тутне реквизите другој и – пуца ли се пуца.

У школи катастрофа. Сви вриште, беже, унезверени наставници терају ђаке из учионица, двориште већ пуно. Према нашој згради још се нико не осврће. Ми се осмелиле и као окрилатиле од запомагања престрашене деце премештамо се с прозора на прозор, прешле смо чак и у кухињу.

Тек у неко доба, кад је и на улици настао прави кркљанац, неко је зауставио поглед на нашим прозорима. Запрепашћена лица почела су као по команди и, чинило ми се, као на успореном филму, да се окрећу у истом правцу. Провирујући као миш крајичком ока видела сам гомилу која је, руку подигнутих према нашем стану, стајала као заливена. Тргло их је, а богами и нас, завијање сирене на милицијском колима. Неко је стигао да их позове.

Тад смо виделе да је ђаво однео шалу. Шта све у том тренутку није пролетело кроз моју малу главу – и намргођени отац, и мајка, и затвор.

Неколико милиционера прилазило је нашој згради. Сад ће к нама!

– Не отварај, Славице! – цвилела је кроз сузе Биља. – Хајде да искључимо звоно, знаш ли то да урадиш? Хајде, помоћи ћу ти...

– Отварај! – грунуо је неко на вратима. Знала сам – милиција. Као да нас је неко пренео, све три нашле смо се у истом тренутку иза каљеве пећи, шћућурене, мање од маковог зрна. На претњу милиционера да ће провалити уколико не отворимо (а мислили су да је у кући неки мушкарац) све три углас смо заплакале. У тој гужви и галами пред вратима разазнале смо најзад познат глас који је надјачао остале – глас чика Стеве, Гоциног оца.

– Ма какав Никола, људи, човек је, видео сам рођеним очима, отишао на посао – бранио је мог тату – то су деца, нико други него деца.

Онда је почело убеђивање – те отворите, нећемо вам ништа, не бојте се. Полако и плашљиво, заобилазећи пушку која је лежала на средини собе, пришла сам вратима, отворила, а онда грунула у плач.

Нико нас није грдио, некако опрезно одржали су нам лекцију како то нисмо смеле урадити, могло је да се деси ово, па оно, па ми смо још мале и све тако.

Ускоро су и родитељи дошли с посла. Ја ћутим, ништа не помињем, ћути и тата. Мислим, добро је, не знају, нико им уз пут није рекао. Села сам да ручам с мамом и татом, прошао и ручак, а онда...

– Шта је то било? – сав званичан и намрштен тата ми се загледао у лице.

– Тата – промуцала сам некако и почела да му причам све одреда. Није сачекао крај моје приче, све је већ чуо од чика Стеве. Пред очима ми је заиграо каиш, ђавоље је болело.

По граду се дуго причало, препричавало, па и заборавило. Ја нисам заборавила. А пушку од тада не могу да видим. Добро сам је упамтила. И кад данас, после толико година, помислим шта је све могло да се деси, језа ме подиђе.

Славица Блануша
Славујев венац – А
25000 Сомбор
(Хонорар 1500,00 дин)

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

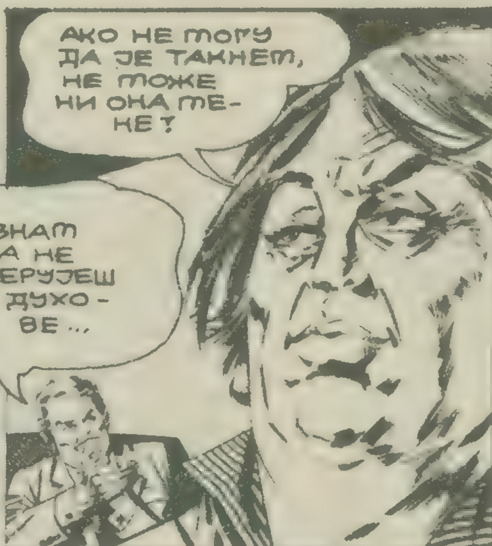
МОДЕСТИ БЛЕЈЗ:

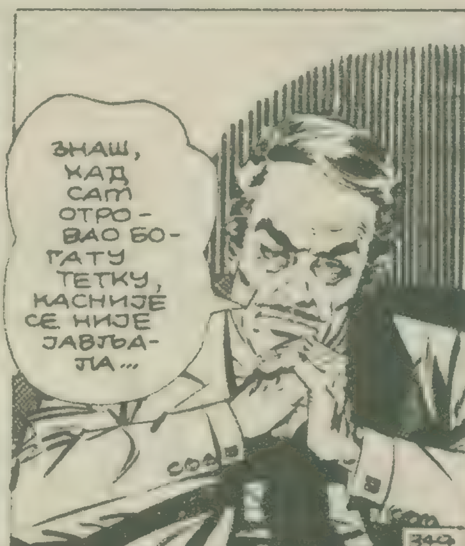
ДУХ ГОСПОЂИЦЕ ПЕГИ

II ДЕО

Модести и њен пријатељ Гордон Ричи спасавају из Когијевог вира Пеги Вестерн, рођаку богаташа Стјуарта Волиса, коју су покушали да убију људи запослени на Стјуартовом поседу "Дивљина"...

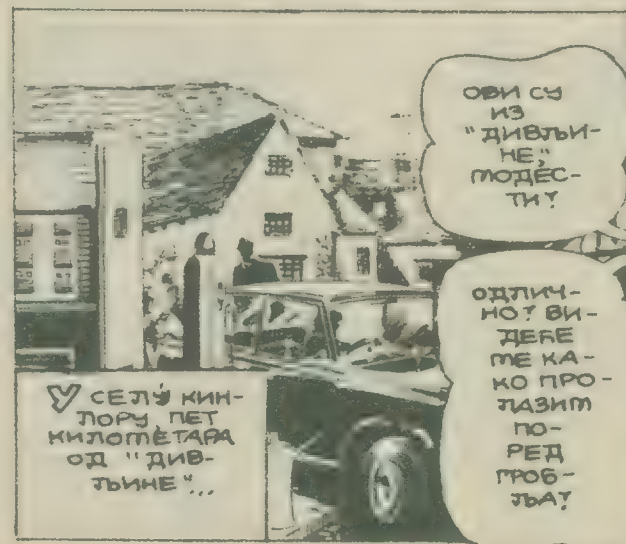

Прерушена у Пеги, Модести је кренула према цркви...
Приметили су ме... сад ће проверити да ли сам права...

Извините, јесте ли видели једну девојку...
Тренутак касније, без перике и у мантилу...
Зар се на оваквом месту узнемиравају људи?

Истог тренутка, недалеко од "Дивљине"...
Ох, Вили, ево чувара Робарда!
Сјајно! Покажи се...

Да, то је она...,

Глупости... сувише је ствар на за духа...

Само настави како сам ти рекао...
Он иде за мном, Вили...
349.

Није Дук...
Хеј! Стани!

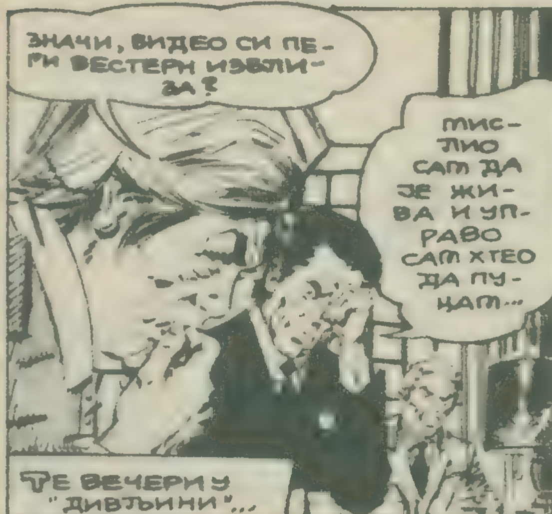

Пеги се окренула и подигла руку...
Ох, он има револвер...

Стотуљак у коме је била сачма сручио се на Робардов потиљак...

Тако сам се уплашила да ћеш промашити...

Нисам још никад промашио, мала!
Модести свакако зна зашто ти је рекла да сам с тобом безбедна...

Јесам ли, Вили?
Ако мислиш на овога, после ударца у главу тешко да ће се вило чега сећати!
3500

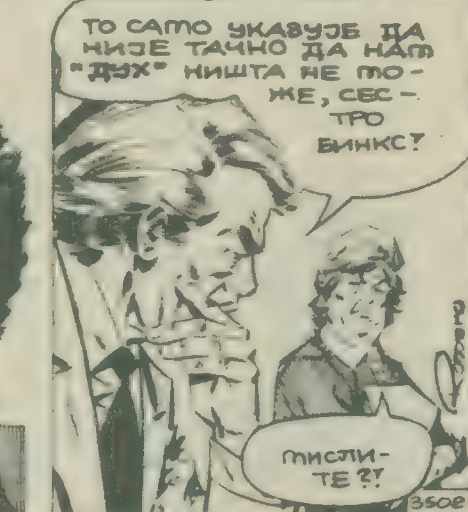

ЗНАЧИ, ВИДЕО СИ ПЕРИ ВЕСТЕРН ИЗБЛИЗА?
МИСЛИО САМ ДА ЈЕ ЖИВА И УПРАВО САМ ХТЕО ДА ПУЦАМ...
ТЕ ВЕЧЕРИ У „ДИВЉИНИ"...

... КАД ЈЕ ОВАКО ИСПРУЖИЛА РУКУ, А МЕНИ СЕ СМРАЧИЛО ПРЕД ОЧИМА? ВЕШТИЦА?

СВЕ ТИ СЕ ПОМЕШАЛО У ТОЈ ГЛУПАВОЈ ГЛАВИ!
ШТА?! ОТКУД МОЖЕ „ДУХ" ДА БУДЕ ВЕШТИЦА, БУДАЛО?!
3501

ДА СРЕДИМО УТИСКЕ: ПЕРИ СУ ДАНАС ВИДЕЛИ БЕЈЛИ И КРОМЕР У СЕЛУ...

... А У ИСТО ВРЕМЕ, ОВДЕ, РОБАРД КОЈИ СЕ ОНЕСВЕСТИО...

ТО САМО УКАЗУЈЕ ДА НИЈЕ ТАЧНО ДА НАМ „ДУХ" НИШТА НЕ МОЖЕ, СЕСТРО БИНКС!
МИСЛИТЕ?!
3502

МОДЕСТИ И ВИЛИ СУ ИХ СИГУРНО ПРОПИСНО ПРЕСТРАШИЛИ...
У КУХИЊИ...
А КАКВА ЈЕ МОЈА УЛОГА У СВЕТУ?

ЛЕЖИМ ПО ЈАРКОВИМА И ПОСМАТРАМ КО ПРОЛАЗИ, А ОНИ УБИРАЈУ ЛОВОРИКЕ!

ИЗВИНИТЕ ШТО ВАС ПРЕКИДАМ У ПРАЊУ СУДОВА...
3503

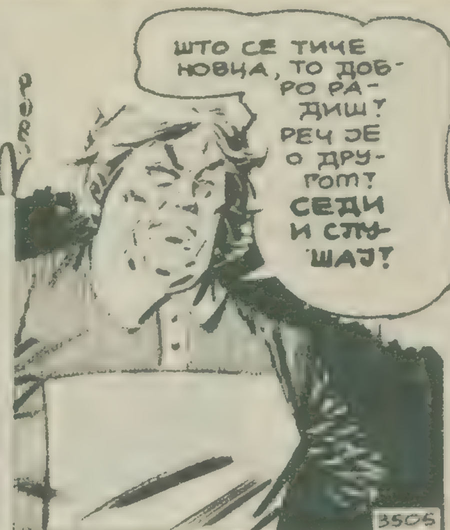

ИЗИГРАВАШ СВЕШТЕНИКА?! Е, БАШ ГА ПРЕТЕРА!
КАКО ИЗГЛЕДАМ?

ТО МИ ЈЕ СЛЕДЕЋА УЛОГА...
ОХ, ВИЛИ... НЕ...
ШАЛИ СЕ, ЗАР НЕ?

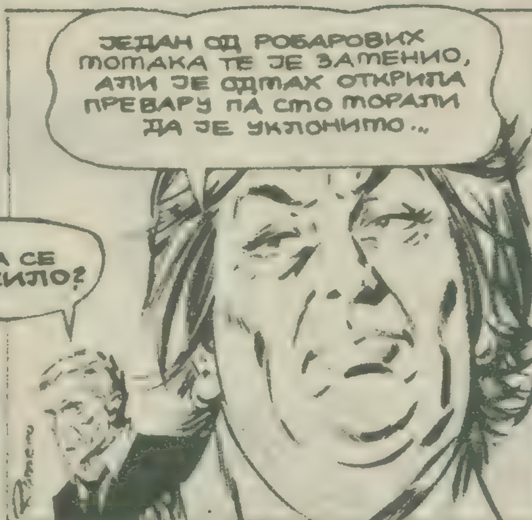

СВЕ ЋЕ БИТИ У РЕДУ! НЕ БРИНИТЕ!
3504

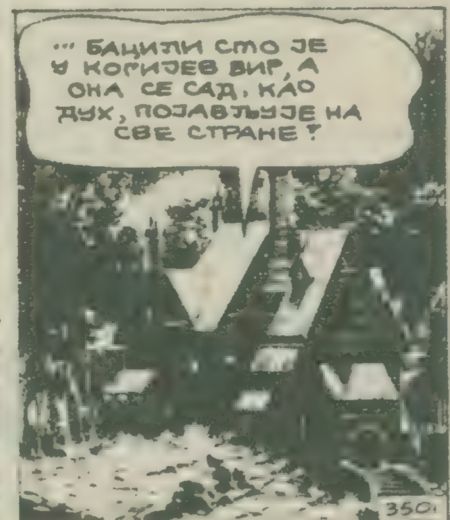

У "ДИВЉИНИ"...
ОТВОРИ!

СОБА БЕЗ ПРОЗОРА У КОЈОЈ ЈЕ ЗАТВОРЕН СТЈУАРТ ВОЛИС...
ВОЛИС, ХОЋУ ДА ГОВОРИМ С ТОБОМ!
ЗАШТО? ВАРАШ СЕ АКО МИСЛИШ ДА МОГУ БРЖЕ ДА ПРАВИМ НОВАЦ!

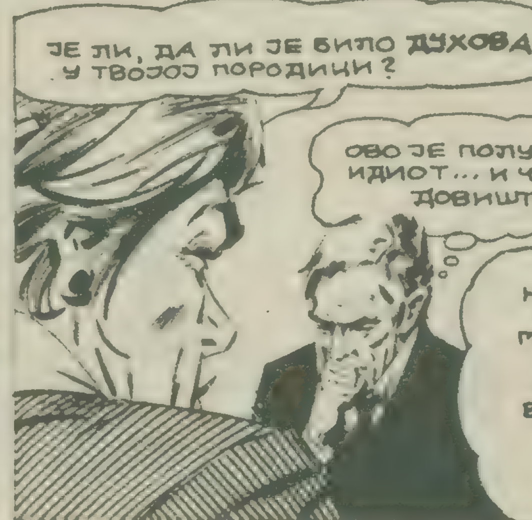

ШТО СЕ ТИЧЕ НОВЦА, ТО ДОБРО РАДИШ! РЕЧ ЈЕ О ДРУГОМ! СЕДИ И СЛУШАЈ!
3505

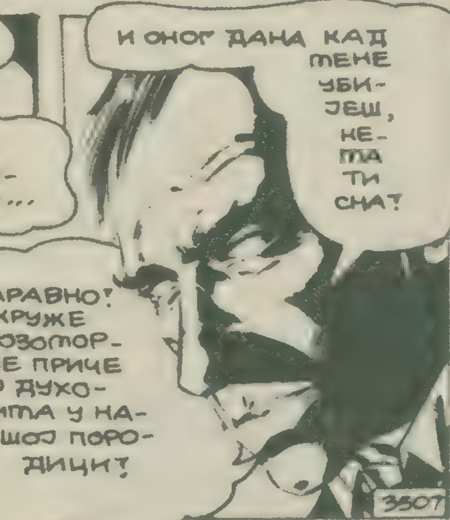

ПРЕ НЕКИ ДАН ОВДЕ ЈЕ БИЛА ТВОЈА СЕСТРИЧИНА ПЕГИ ВЕСТЕРН...
ПЕГИ? ТАКО ДУГО ЈЕ НИСАМ ВИДЕО...

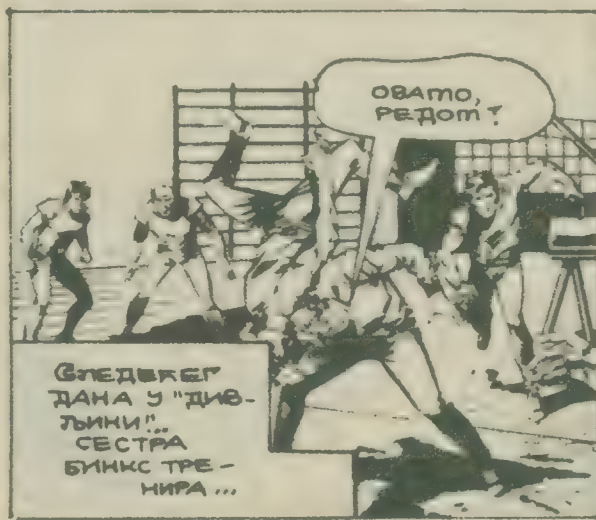

ЈЕДАН ОД РОБАРОВИХ МОМАКА ТЕ ЈЕ ЗАМЕНИО, АЛИ ЈЕ ОДМАХ ОТКРИЛА ПРЕВАРУ ПА СМО МОРАЛИ ДА ЈЕ УКЛОНИМО...
ШТА СЕ ДЕСИЛО?

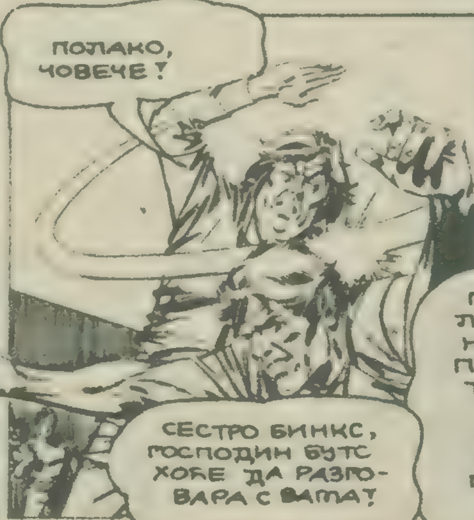

... БАЦИЛИ СМО ЈЕ У КОРИЈЕВ ВИР, А ОНА СЕ САД, КАО ДУХ, ПОЈАВЉУЈЕ НА СВЕ СТРАНЕ!

МОРАЛА САМ, БУДАЛО, АЛИ НИСАМ РАЧУНАЛА ДА ЋЕ СЕ ВРАТИТИ!
УБИЛА СИ ПЕГИ?!

ЈЕ ЛИ, ДА ЛИ ЈЕ БИЛО ДУХОВА У ТВОЈОЈ ПОРОДИЦИ?
ОВО ЈЕ ПОЛУИДИОТ... И ЧУДОВИШТЕ...
НАРАВНО! КРУЖЕ ГРОЗОМОРНЕ ПРИЧЕ О ДУХОВИМА У НАШОЈ ПОРОДИЦИ!

И ОНОГ ДАНА КАД МЕНЕ УБИЈЕШ, НЕМА ТИ СНА!
3507

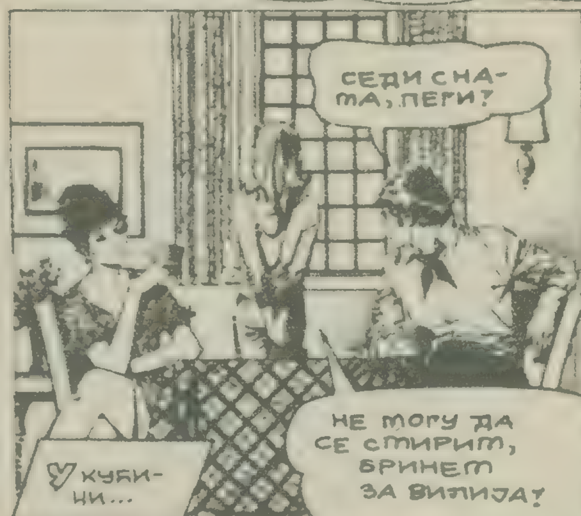

СЛЕДЕЋЕГ ДАНА У "ДИВЉИНИ"... СЕСТРА БИНКС ТРЕНИРА...
ОВАКО, РЕДОМ!

ПОЛАКО, ЧОВЕЧЕ!
СЕСТРО БИНКС, ГОСПОДИН БУТС ХОЋЕ ДА РАЗГОВАРА С ВАМА!

МОЖЕТЕ ЛИ ЗА ТРЕНУТАК ДА ПРЕКИНЕТЕ СВОЈ ПОСАО, СЕСТРО? ИМАМО ПОСЕТИОЦА...
ДОЛАЗИМ ЧИМ СЕ ПРЕСВУЧЕМ...
3508

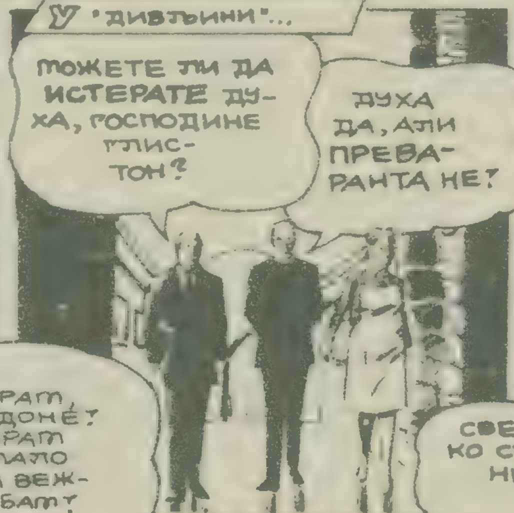

ОВО ЈЕ СВЕШТЕНИК МОРИС ГЛИСОН, ЧЛАН ДРУШТВА ЗА ФИЗИЧКА ИСТРАЖИВАЊА... ЧУО ЈЕ ДА ОВДЕ ИМА ДУХОВА...

ОВДЕ?!
ЧИТАО ЈЕ О НЕКОМ ДУХУ ИЗ ОСАМНАЕСТОГ ВЕКА...

НАДАМ СЕ ДА ВАМ НЕЋУ БИТИ НА СМЕТЊИ, ГОСПОЂО...
О, НЕ!
ОХ, ОТПАДЕ ТИ ШАКА ОД РУКОВАЊА...

У КУЋИЦИ...
СЕДИ С НАМА, ПЕГИ!
НЕ МОГУ ДА СЕ СМИРИМ, БРИНЕМ ЗА ВИЛИЈА!

ТРЕБА САМО ДА МУ ПОКАЖУ ЧЕО СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА! ИМА ДОБРИХ ПЕТ ОДСТО ИЗГЛЕДА ДА УСПЕ!

ЛУДА СИ ШТО СИ МУ ТО ДОЗВОЛИЛА!
ВИЛА БИХ ДА ЈЕ НЕКО ДРУГИ...
...У ПИТАЊУ!

КАКО СТАЛНО ДОБИЈАШ, ЧОВЕК БИ ПОМИСЛИО ДА ВАРАШ НА КАРТАМА!
ВАРАМ, ГОРДОНЕ! МОРАМ МАЛО ДА ВЕЖБАМ!

У "ДИВЉИНИ"...
МОЖЕТЕ ЛИ ДА ИСТЕРАТЕ ДУХА, ГОСПОДИНЕ ГЛИСТОН?
ДУХА ДА, АЛИ ПРЕВАРАНТА НЕ!

ПРЕВАРАНТ ОВАМО НЕ МОЖЕ ДА УЂЕ!
СВЕ ЗАВИСИ КАКО СТЕ ОБЕЗБЕЂЕНИ, ГОСПОЂО!
САД САМО МАЛО СРЕЋЕ...

ДА! УПРАВО МУ ОБЈАШЊАВА НАШ СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА!
ЕНО СЕСТРЕ БИНКС СА СВЕШТЕНИКОМ!

ВЕРУЈЕТЕ У ТЕ ГЛУПОСТИ?
ШТА?!
ОН ТРАГА ЗА НЕКИМ СТАРИМ ДУХОМ, АЛИ ОНА СЕ НАДА ДА ЋЕ ИСТОВРЕМЕНО ИСТЕРАТИ И ДУХ ПЕГИ ВЕСТЕРН!

ДОКАЗИ СУ ЈАКИ! ВОЛЕО БИХ САМО ДА ЗНАМ ДА ЛИ ЈЕ ДЕВОЈКА ЖРТВА ИЛИ ЖИВА!

ВИДЕЛИ СТЕ, ОЧЕ. АЛАРМНИ СИСТЕМ, ПСЕ И ОСТАЛО! ОВДЕ САМО ДУХ МОЖЕ ДА УЂЕ!

ЈЕСТЕ ЛИ ГА ВИ ВИДЕЛИ, СЕСТРО?
НЕ ОВДЕ, АЛИ НА ПОЉУ...

НИ МАКАЦ, ГАРВИНЕ, ИЛИ СИ МРТАВ!
САД САМ ГОТОВ...
3513

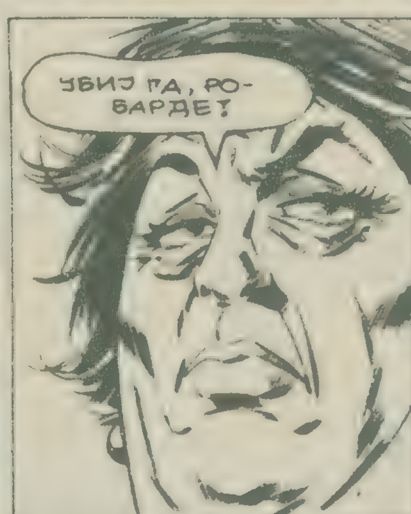

ДА, ТО ЈЕ ОН! РАДИ С НЕКОМ МОДЕСТИ БЛЕЈЗ!
КАЖЕШ ГАРВИН?!

ЈЕДАН ОД МОЈИХ МОМАКА ГА ЈЕ ПРЕПОЗНАО!

ГАДЕ!
3514

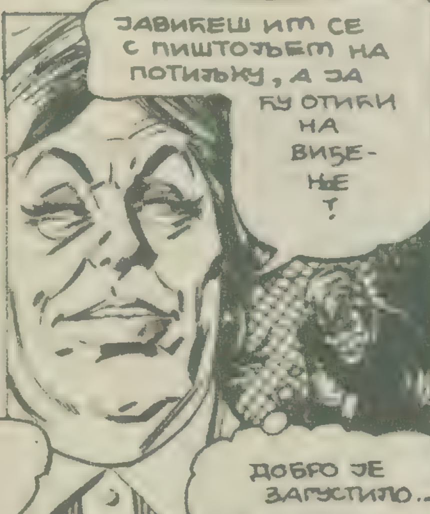

ЗНАЧИ, ПЕГИ СЕ НИЈЕ УДАВИЛА, И ОВАЈ ГАД ЈЕ НАПРАВИО ТРИК С ДУХОМ ЗАЈЕДНО СА... КАКО РЕЧЕ?
МОДЕСТИ БЛЕЈЗ!

НЕ ИЗГЛЕДАТЕ КАО НЕКО КО ЛЕЧИ ЉУДЕ!

УБИЈ ГА, РОВАРДЕ!

ЧЕМУ ЖУРБА? ПРВО ДА ДОЗНАТЕ ГДЕ СУ МОДЕСТИ БЛЕЈЗ И ПЕГИ ВЕСТЕРН!
ХАЈДЕ, ШТА ЧЕКАШ?!

ГДЕ СУ?
ТРЕБА СУТРА ДА ТЕЛЕФОНИРАМ У АБЕРДИН И ОСТАВИМ ПОРУКУ...

ЈАВИЋЕШ ИМ СЕ С ПИШТОЉЕМ НА ПОТИЉКУ, А ЈА ЋУ ОТИЋИ НА ВИЂЕЊЕ!
ДОБРО ЈЕ ЗАГУСТИЛО..

ИМАЋЕШ ГОСТА НОЋАС, ВОЛИС!

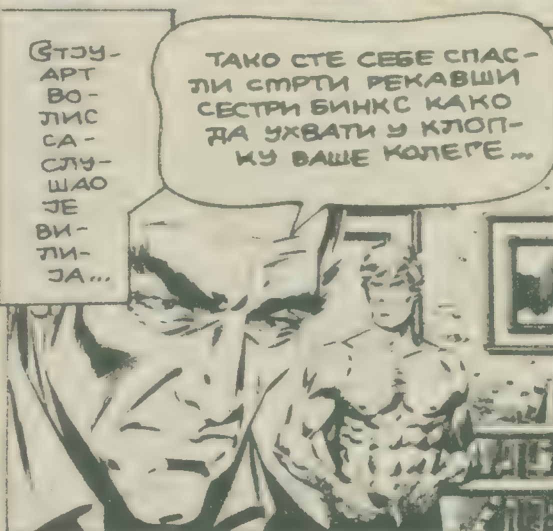

ЗОВЕ СЕ ГАРВИН! ДОШАО ЈЕ ДА ТЕ СПАСЕ... СВИЊА!

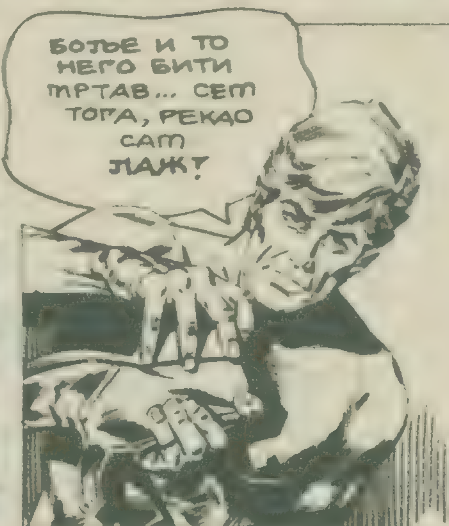

ИЗВИНИТЕ, ГОСПОДИНЕ ВОЛИС, ОБИЧНО НЕ ИДЕМ ГО, АЛИ ОВА ДАМА ЈЕ КРИВА ЗА ТО!

БОЉЕ МИ РЕЦИТЕ ШТА СЕ ДЕШАВА...
НИШТА НАРОЧИТО... МОГУ ЛИ ПРВО ДА СЕ СРЕДИМ?

КУПАТИЛО ЈЕ ГОРЕ! МОЈ ЗАТВОР ИМА СВЕ УДОБНОСТИ, КАО ШТО ВИДИТЕ!

ДА ЛИ ВАС ПРИСЛУШКУЈУ?
НЕ ЗНАМ, А И ШТА БИ ПРИСЛУШКИВАЛИ КАД САМ САМ?!

СТЈУАРТ ВОЛИС САСЛУШАО ЈЕ ВИЛИЈА...
ТАКО СТЕ СЕБЕ СПАСЛИ СМРТИ РЕКАВШИ СЕСТРИ БИНКС КАКО ДА УХВАТИ У КЛОПКУ ВАШЕ КОЛЕГЕ...

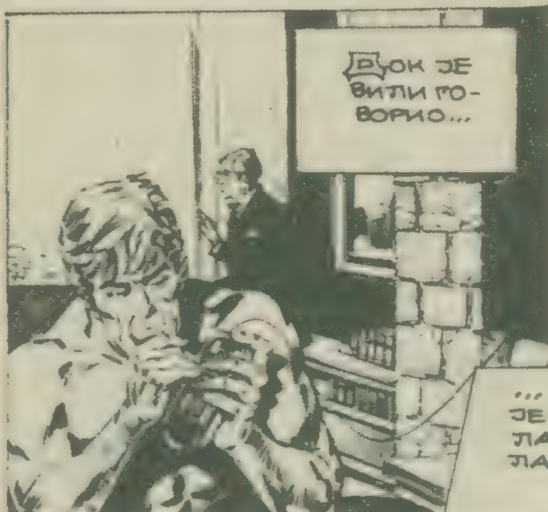

БОЉЕ И ТО НЕГО БИТИ МРТАВ... СЕМ ТОГА, РЕКАО САМ ЛАЖ!

ХОЋЕТЕ ЛИ ДА МИ ПРИДРЖИТЕ АНТЕНУ ДОК ИЗВАДИМ ПРЕДАЈНИК ИЗ ЦИПЕЛЕ!

ВИЛИ МОРА ДА ИМА НЕПРИЛИКЕ...
НЕПРИЛИКЕ? МОЖДА СУ ГА УБИЛИ...
НИСУ... ИЗВУЋИ ЋЕ СЕ, ПЕГИ!

ГОВОРИШ О ЊЕМУ КАО О ГЕНИЈУ!
ОН ТО И ЈЕСТЕ! СВАКОГ ТРЕНУТКА ЋЕ СЕ ЈАВИТИ...

И ТАДА...
ТИШИНА!
ТО ЈЕ ВИЛИ!

ДОК ЈЕ ВИЛИ ГОВОРИО...

ЈЕ Л' ТО ПЛАН "ДИВЉИНЕ", ГОРДОНЕ?
... МОДЕСТИ ЈЕ БЕЛЕЖИЛА И ПРАВИЛА НАЦРТЕ...

И НАЈЗАД...
ДАКЛЕ?
ВИЛИЈА СУ ЗАТВОРИЛИ С ВОЛИСОМ! ПОСТОЈИ БЕЗБЕДАН УЛАЗ, АЛИ ИМА ПРЕПРЕКА...
АЛИ, ЈА ИМАМ ИДЕЈУ!

САМО ВЕЖБАЈ! ЗА ТЕБЕ, ВЕЛИКОГ ПЕЦАРОША, ТО НИЈЕ НИШТА, ГОРДОНЕ!
НАРАВНО! АЛИ ЗАШТО ДА ВЕЖБАМ?

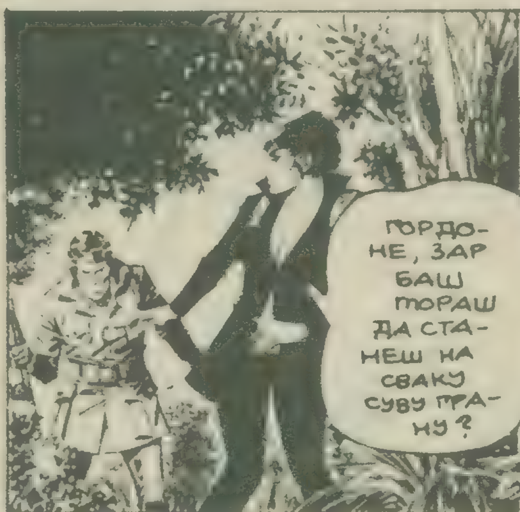

ЗАТО ШТО ЋЕШ ТО ВЕЧЕРАС УБАЦИТИ КРОЗ ЈЕДАН МАЛИ ОТВОР УДАЉЕН ДЕСЕТ МЕТАРА...

... А ТО ЋЕ БИТИ УРЕЂАЈ ЗА ЕКСПЛОДИРАЊЕ!
ШТА?!

ЗАНИМА МЕ КАКО ЗАМИШЉАТЕ ДА КИДНЕТЕ КРОЗ ДЕСЕТ МИНУТА!
ОВАЈ КАЛАУЗ БИО ЈЕ САКРИВЕН У МОЈОЈ КРАГНИ...
У ДЕСЕТ МИНУТА ДО ЈЕДАН ПОСЛЕ ПОНОЋИ...

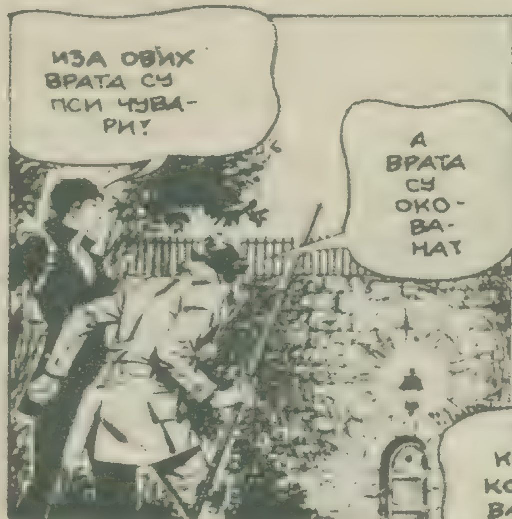

И ВИ СЕ НАДАТЕ ДА ЋЕ ГОСПОЂИЦА БЛЕЈЗ УПАСТИ У "ДИВЉИНУ" У ИСТО ВРЕМЕ!
У ТО МОЖЕТЕ БИТИ СИГУРНИ, ГОСПОДИНЕ ВОЛИС!

ВРЕМЕ ЈЕ ЗА ПОЛАЗАК, ГОРДОНЕ!
У РЕДУ...

ГОРДОНЕ, ЗАР БАШ МОРАШ ДА СТАНЕШ НА СВАКУ СУВУ ГРАНУ?

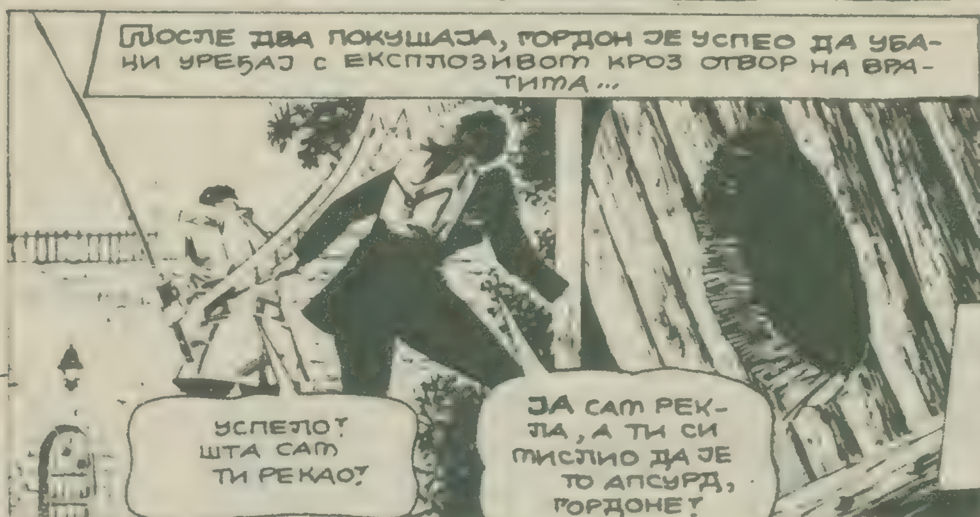

ТО ШКРИПЕ МОЈИ ЗГЛОБОВИ...
ТРЕБА ДА ИДЕШ КОД ДОКТОРА!

ЕВО ВРАТА КОЈА ТИ ЈЕ ВИЛИ ПОМЕНУО!

ИЗА ОВИХ ВРАТА СУ ПСИ ЧУВАРИ!
А ВРАТА СУ ОКОВАНА!

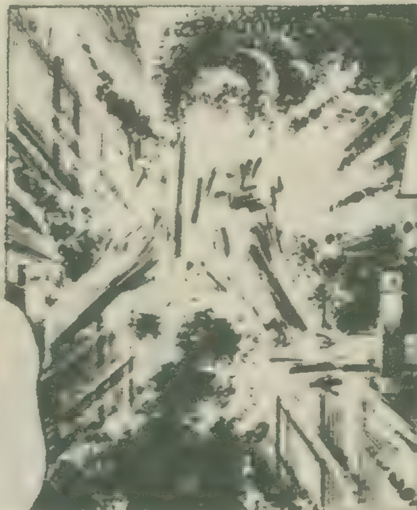

ДА, И ИМАЈУ МАГНЕТНО ОКО КОЈЕ ДИЖЕ УЗБУНУ АКО СЕ НЕКО ПРИБЛИЖИ! ТО, НАРАВНО, НЕ ВАЖИ ЗА ТВОЈУ УДИЦУ!

ИМАШ ДОВОЉНО ВРЕМЕНА ДА ЈЕ УБАЦИШ, ЈЕР ФИТИЉ ЈЕ ПОДЕШЕН НА ДВА МИНУТА, АКО САМ РАЗУМЕЛА ВИЛИЈА...
АКО?!
3525

ПОСЛЕ ДВА ПОКУШАЈА, ГОРДОН ЈЕ УСПЕО ДА УБАЦИ УРЕЂАЈ С ЕКСПЛОЗИВОМ КРОЗ ОТВОР НА ВРАТИМА...
УСПЕЛО! ШТА САМ ТИ РЕКАО!
ЈА САМ РЕКЛА, А ТИ СИ МИСЛИО ДА ЈЕ ТО АПСУРД, ГОРДОНЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ЗАШТО ТРЕБА ДА ПОНЕСЕМ ОВЕ МЕТАЛНЕ ЦЕВИ ИЗ КУПАТИЛА?
ТО ЈЕ НАШЕ ОРУЖЈЕ, ГОСПОДИНЕ ВОЛИС!

ЧИМ ЕКСПЛОДИРА, ИДИ ДО ПЕГИ КОЈА ЧЕКА У КОЛИМА...

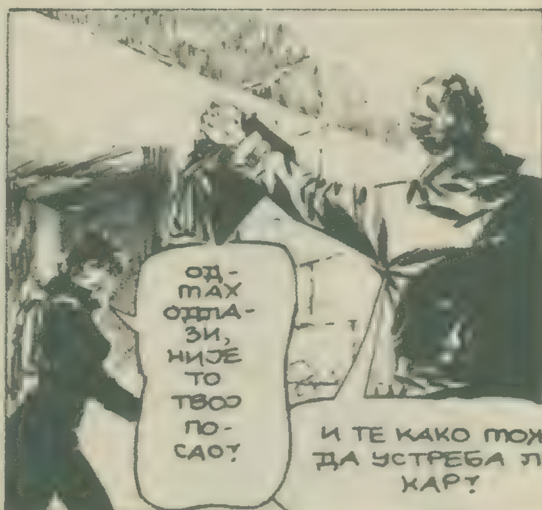

ТРИ СЕКУНДА КАСНИЈЕ...
ВИЛИ СЕ НИЈЕ ШАЛИО КАД ЈЕ ПОМЕНУО ПСЕ...
3527

КАД ЈЕ АЛАРМНО ЗВОНО ОДЈЕКНУЛО...
ДОЂИ С МОМЦИМА У ГЛАВНУ КАНЦЕЛАРИЈУ, РОБАРДЕ!

МОДЕСТИ ЈЕ МАЛОМ ГРАНАТОМ "ОТВОРИЛА" ВРАТА...

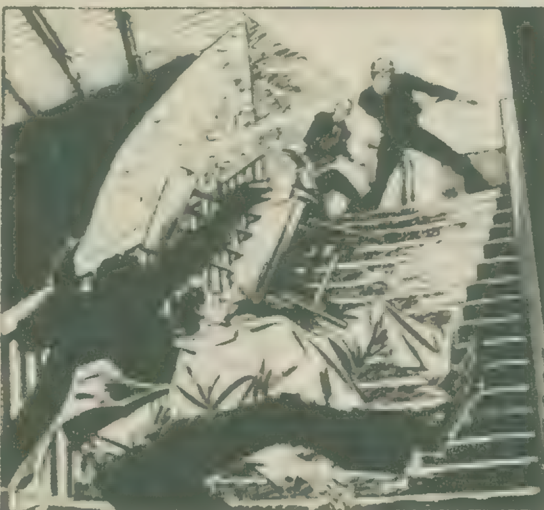

УХ, НА ВРЕМЕ САМ СЕ СКЛОНИО!
ГОРДОНЕ! ШТА ТИ ОВДЕ ТРАЖИШ, ДО ВРАГА?!
352

ОДМАХ ОДЛАЗИ, НИЈЕ ТО ТВОЈ ПОСАО!
И ТЕ КАКО МОЖЕ ДА УСТРЕБА ЛЕКАР!

НА ДРУГОМ КРАЈУ...

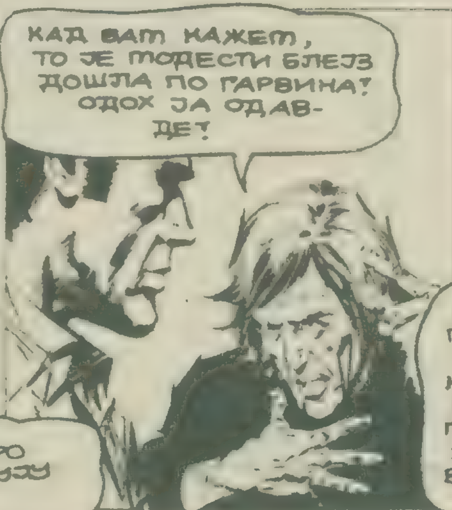

НЕСТАЛО ТИ ЈЕ МУНИЦИЈЕ, ГОСПОДИНЕ ВОЛИС? ДОДАЈТЕ ТИ ЈОШ...
ИМАМ ИДЕЈУ, МЛАДИЋУ...
3529

НЕЋЕТЕ ОВАЈ РЕВОЛВЕР?
ХВАТА, НЕ? ТО ТИ СТВАРА НЕРВОЗУ!

ПУЦАЈТЕ САМО У КРАЈЊОЈ НУЖДИ, ГОСПОДИНЕ ВОЛИС!
ШТА ЛИ ВИ НАЗИВАТЕ КРАЈЊОМ НУЖДОМ, МЛАДИЋУ?!

ЈЕ ЛИ ТО ЛАЖНА УЗБУНА?
ПСИ НЕ ЛАЈУ ТЕК ТАКО, СЕСТРО БИНКС! ЧЕТВОРИЦА ПРЕТРАЖУЈУ ПРИЗЕМЉЕ...

КАД ВАМ КАЖЕМ, ТО ЈЕ МОДЕСТИ БЛЕЈЗ ДОШЛА ПО ГАРВИНА! ОДОХ ЈА ОДАВДЕ!

И ТАДА...
КАСНИЈЕ ГА САХРАНИТЕ, И НЕКА НИКОМ ВИШЕ НЕ ПАДНУ НА ПАМЕТ ОВАКВЕ ГЛУПОСТИ!

А ЗА ТО ВРЕМЕ...
КАКВЕ СУ ТО БОМБЕ?
ДИМНЕ!

КОЈИ ЈЕ НАШ ЗАДАТАК?
ДА ПРИВУЧЕМО ПАЖЊУ ПА ДА ВИЛИ ИМАКНЕ СА СТЈУАРТОМ ВОЛИСОМ!

ОНДА СЕ СВИ ВРАЋАМО ИСТИМ ПУТЕМ!
3532

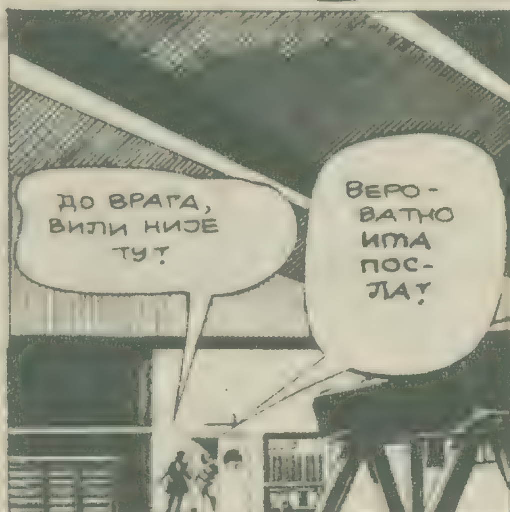

ПСТ!
А ШТА ЋЕМО АКО НАТРАПАМО НА ЉУДЕ СЕСТРЕ БИНКС?

УФ! БИЉУ ЈЕ ГУСТО...
353.

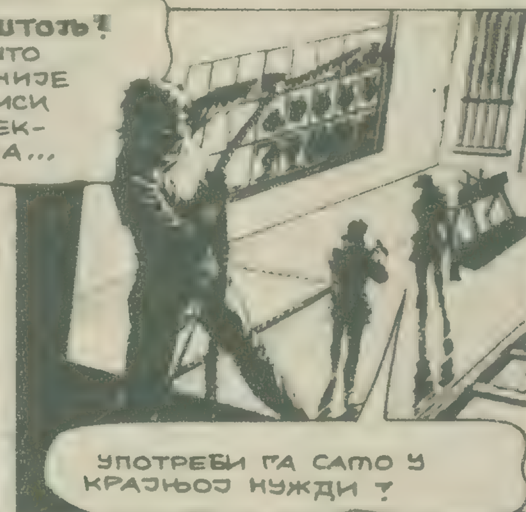

ОВОГ СИ ДОБРО ТРЕСНУЛА...
АЛИ, ГОРДОНЕ, ТИ СИ НА НАШОЈ СТРАНИ!

ДИЖИ СЕ СМЕСТА! НЕМАМО ВРЕМЕНА ЗА ГУБЉЕЊЕ!

НА ПРВОМ СПРАТУ...
СЈАЈНИ СТЕ, ГАРВИНЕ! АКО ВАМ ТРЕБА ПОСАО...
ХВАЛА, ИМАМ ГА И ПРЕВИШЕ...
35

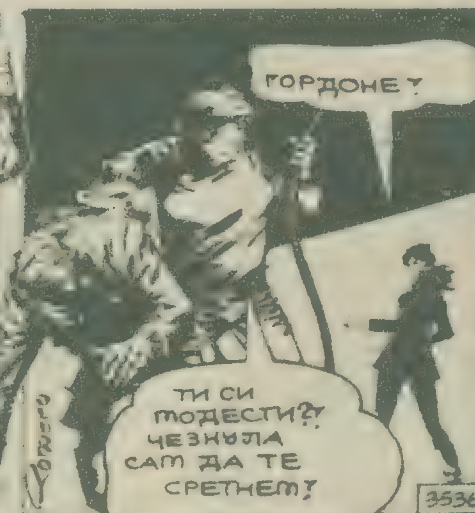

ДО ВРАГА, ВИЛИ НИЈЕ ТУ!
ВЕРОВАТНО ИМА ПОСЛА!

МОЖДА МУ ТРЕБА ПОМОЋ! ДРЖИ ОВО...
ПИШТОЉ! ШТО РАНИЈЕ НИСИ РЕКЛА...

УПОТРЕБИ ГА САМО У КРАЈЊОЈ НУЖДИ!

Али...

АААAX!

ГОРДОНЕ!
ТИ СИ МОДЕСТИ?! ЧЕЗНУЛА САМ ДА ТЕ СРЕТНЕМ!
3536

НИЈЕ МРТАВ, САМО САМ ГА ПАРАЛИСАЛА НА НЕКО ВРЕМЕ!
НЕ МОГУ ДА МРДНЕМ...
СЕСТРА БИНКС ЈЕ НАПАЛА, АЛИ СЕ МОДЕСТИ ХИТРО ИЗВУКЛА...
ХАЈ!

НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ...
ХАЈДЕ, ПОКУШАЈ НЕШТО!
АКО ТЕ ТАКНЕ, СЛОМИЋЕ ТИ КОСТИ...
НЕМАМ ВИШЕ ЦЕВИ, МЛАДИЋУ!
МОРАЋУ ОНДА ДА БУДЕМ ШТЕДЉИВИЈИ!
НАЗАД, ГОСПОДИНЕ ВОЛИС!
3538

ДАЈТЕ МИ САД ТАЈ ПИШТОЉ!
НАЈЗАД СТЕ СЕ ОПАМЕТИЛИ...
УХ!
НЕ СМЕМО БИТИ ПРЕБРЗИ! МАГНУМ МЕТАК МОЖЕ ДА РАЗНЕСЕ ЦЕЛУ РУКУ!
3539

ВЕЖБАШ, МАЛА? НИСИ БОЉА ОД МЕНЕ!
ЈАКА ЈЕ, АЛИ ГЛУПА... ПРОГУТАЛА ЈЕ МАМАЦ...
У СВЛАЧИОНИЦИ...
ЏЕСОН И БУТС, МОЈЕ БИВШЕ КОЛЕГЕ, А САДА „МОЗАК" СЕСТРЕ БИНКС! КАО ДА СУ ХТЕЛИ ДА ОДУ...
КО СУ ОВА ДВОЈИЦА?
3540

СЛОМЉЕН ИМ ЈЕ ВРАТ...
ХТЕЛИ СУ ДА КИДНУ КАД ЈЕ ЗАГУСТИЛО, ПА СЕ ДАМА НАЉУТИЛА НА ЊИХ!

У САЛИ...
СИЂИ И БОРИ СЕ, ГАДУРО!

УОСТАЛОМ, ЕВО МЕНЕ!
3541

УФФФ!
АЛИ, МОДЕСТИ ЈЕ БИЛА ВЕШТИЈА...

МОДЕСТИ СЕ ЗАЊИХАЛА И СНАЖНО НОГАМА СТЕГНУЛА ПРОТИВНИЦУ ОКО ВРАТА...

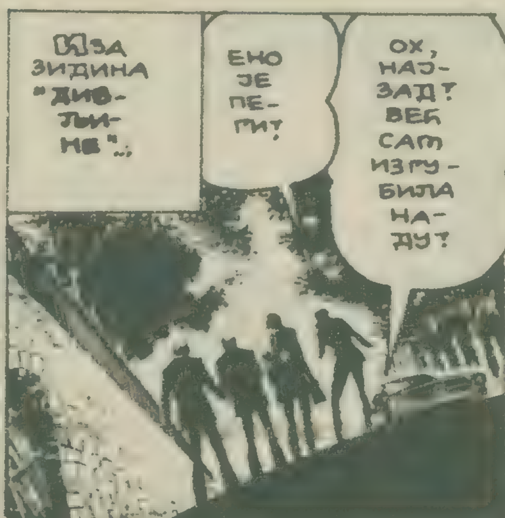

... ИЗБАЦИВШИ ЈЕ КРОЗ ПРОЗОР...

3543
ЗДРАВО, ПРИНЦЕЗО, ОВО ЈЕ ГОСПОДИН ВОЛИС!

ХАЈДЕ, ГОРДОНЕ, МРДАЈ НОГАМА!

НЕКОЛИКО СЕКУНДИ КАСНИЈЕ РАЗЛЕГАО СЕ СТРАВИЧНИ ВРИСАК ...
АААААХ!
СЕСТРА БИНКС! ШЧЕПАЛИ СУ ЈЕ ПСИ!
ШТА ЈЕ ТО, ЗАБОГА!

МОЖЕМО ЛИ ИШТА ДА УЧИНИМО?
ПРЕКАСНО, ПРИНЦЕЗО!
3544

ИЗА ЗИДИНА „ДИВЉИНЕ“...
ЕНО ЈЕ ПЕГИ!
ОХ, НАЈЗАД! ВЕЋ САМ ИЗГУБИЛА НАДУ!

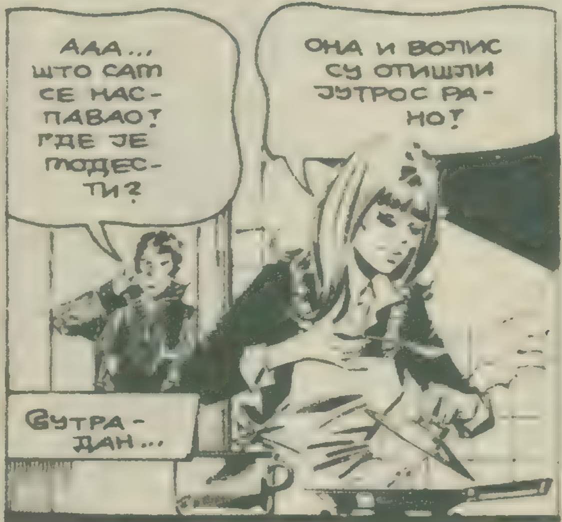

ЈЕ ЛИ НЕКО ПОВРЕЂЕН?
НА СВУ СРЕЋУ, НИЈЕ!

ЈА САМ ПОВРЕЂЕН!
ТО СЕ НЕ РАЧУНА!
354

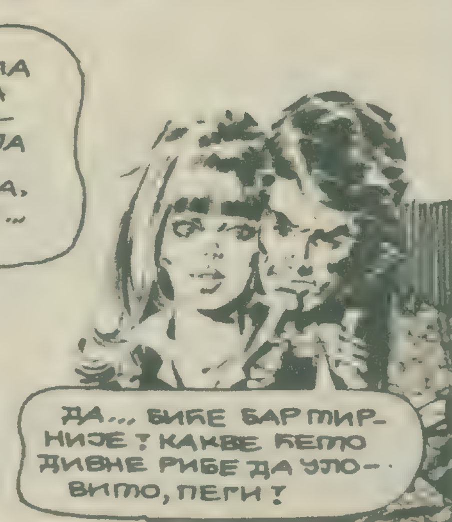

ОНИ БИ ТЕ НА КРАЈУ УБИЛИ! ВАШ САМ ДУЖНИК, ГОСПОДИНЕ!
МОЛИЛА БИХ ЈЕДНУ УСЛУГУ...
У КУЋИЦИ...

САМО РЕЦИТЕ!
НЕКОЛИКО СИТНИХ ЛАЖИ КАД ДОЂЕ ПОЛИЦИЈА! НЕ ВОЛИМ ПУБЛИЦИТЕТ!

РЕЦИТЕ ДА СТЕ ПОБЕГЛИ КАД ЈЕ ИЗМЕЂУ ЊИХ ПОЧЕЛО РАЗРАЧУНАВАЊЕ!

ААА... ШТО САМ СЕ НАСПАВАО! ГДЕ ЈЕ МОДЕСТИ?
ОНА И ВОЛИС СУ ОТИШЛИ ЈУТРОС РАНО!
СУТРАДАН...

ОТИШЛИ? ПА ОНА ЈЕ СА МНОМ НА ОДМОРУ!
ЗАМОЛИЛА МЕ ЈЕ ДА ЈЕ ЗАМЕНИМ... И ЈА САМ ПРИСТАЛА, ГОРДОНЕ...

ДА..., БИЋЕ БАР МИРНИЈЕ! КАКВЕ ЋЕМО ДИВНЕ РИБЕ ДА УЛОВИМО, ПЕГИ!

ПРОПАО ТИ ЈЕ ОДМОР, ПРИНЦЕЗО!
НЕ ЗНАМ... ГОРДОН ЈЕ ДРАГ, АЛИ ЈЕДНОСТЕРАН...
14

ЈЕ ЛИ ТО ЛОШЕ?
ЗАВИСИ ОД СТЕРА!

ПИТАЈ ПЕГИ ЈЕДНОГ ДАНА!
КРАЈ

ПОТРЧКО: СИРОТИ МИШКО

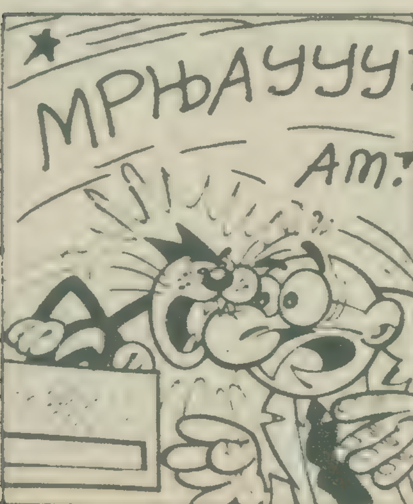

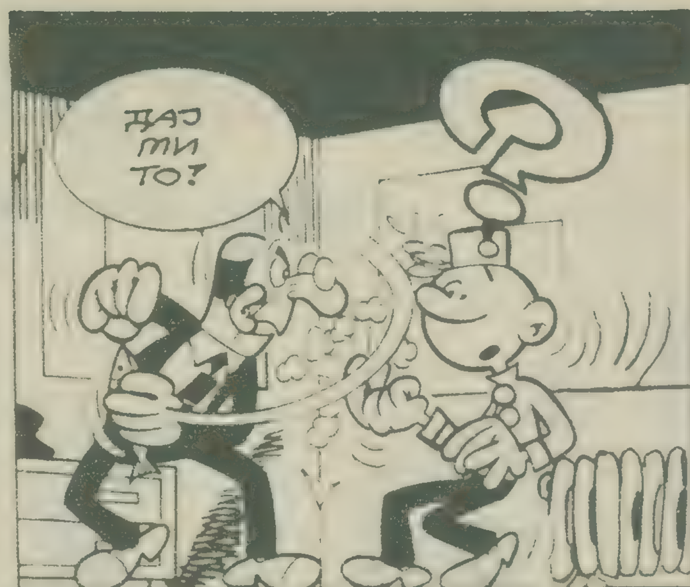

БОЉЕ ЋЕ БИТИ ДА СЕ ИЗГУБИМО ЗА КРАТКО ...
ЈА? ЗАШТО ЈА ?

КАСНИЈЕ...
САД СЕ СВЕ СТИШАЛО И МОГУ ДА ДАМ МИШКУ НЕШТО ДА ПРЕЗАЛОГАЈИ!

ДАЈ МИ ТО!

ОВИМ ЋУ ПРИВУЋИ ОНУ МАЧКЕТИНУ, А ОНДА ЋЕШ И ТИ ДОБИТИ СВОЈЕ!

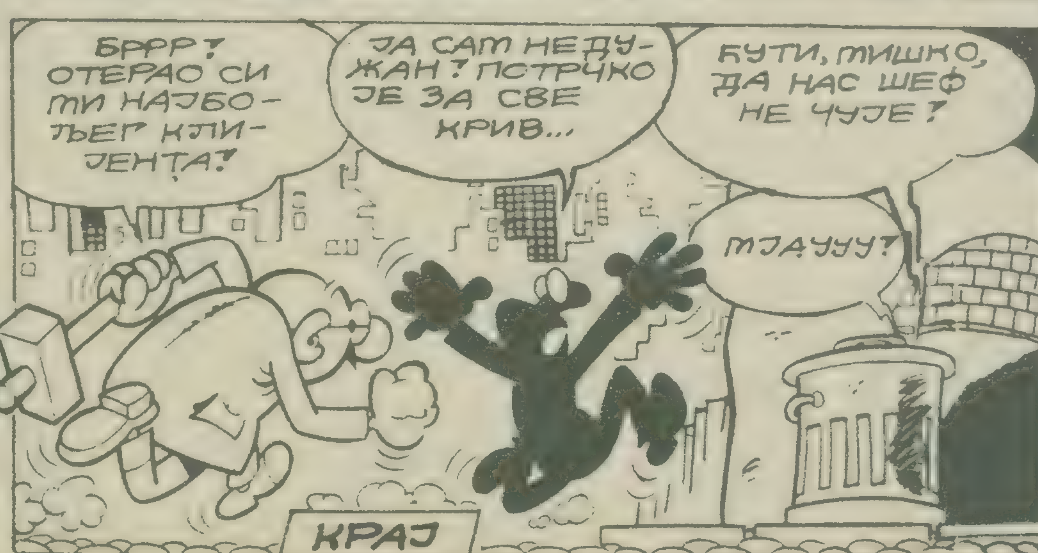

ЕВО НАШЕГ НОВОГ КЛИЈЕНТА БОГАТИЋА...
КАКО СТЕ ?
ЈА... ЈА...

ШТО СТЕ ТАКО СТИДЉИВИ? ДАЈТЕ МИ РУКУ, ЧОВЕЧЕ!
А... АЛИ...

КАКАВ ЈЕ ОВО БЕЗОБРАЗНИК!
ОВАЈ... ЈА НИСАМ...
ИЗВОЛ'ТЕ У МОЈУ СОБУ!

ОДАКЛЕ ОВАЈ МАЧОР ОВДЕ?
МОГАО САМ ТО И ДА ПРЕТПОСТАВИМ!
ОХ!
ЊУШ! ЊУШ!

ПОМОЋ! СКЛОНИТЕ ТУ УЖАСНУ ЖИВОТИЊУ!
ШТА ЗВЕРАШ? УРАДИ НЕШТО!
ДА НЕМАТЕ НЕКУ САРДИНУ ПРИ РУЦИ?
ФИЈУУ!
ТРАС! ТУП! ТУП!

БРРР! ОТЕРАО СИ МИ НАЈБОЉЕГ КЛИЈЕНТА!
ЈА САМ НЕДУЖАН! ПОТРЧКО ЈЕ ЗА СВЕ КРИВ...
ЋУТИ, МИШКО, ДА НАС ШЕФ НЕ ЧУЈЕ!
МЈАУУУ!
КРАЈ

Kompas vam je našel
prostor pod soncem!
Kompas vam je pronašao
mesto pod suncem!

počitnice letovanja 84

ПРИЈАВЕ И ИНФОРМАЦИЈЕ У СВИМ ПОСЛОВНИЦАМА КОМПАСА И КОД ОВЛАШЋЕНИХ АГЕНЦИЈА

ЖЕЉКО БЕБЕК

ПЕВАЧ И ВРАГ

По други пут у својој дугој и успешној каријери певач групе Бијело дугме, Жељко Бебек огласно се солистичким пројектом, албумом „Мене тјера неки враг". И док је у првом случају, пре неколико година, плоча „Скоро да смо исти" представљала шармантан, мада за ширу публику не претерано атрактиван покушај избацивања на светло дана неких Жељкових врло личних песама, овог пута се ради о комерцијално далеко амбициознијем подухвату. Бебек је око себе окупио разноврсну екипу аутора и неколико одличних свирача, међу којима су већина већ сарађивали са њим у Бијелом дугмету

МЕНЕ ТЈЕРА НЕКИ ВРАГ

музика/текст: Кикамац – Радован/М. Туцаковић
изводи: Жељко Бебек

Укус лимуна
на твојим уснама,
у коси траг ваниле.

Шапат вјетрова
са јужних острва
у погледу од свиле.

Са твојих прозора
друга музика
одскора се чује.

И као зрео нар
пукла је ствар.

Мене тјера неки враг
да ти опет пређем праг и опростим
што ти више нисам драг
што сам једне пјесме траг
– да заборавим
нек сам проклет ако знам
шта бих ја без тебе сам у ноћима
пијан, блесав, шта ли сам
опет слутим стари план у грудима.

Мало нејасна
мало нестварна
та слика још се њише.

И стара пијаца
на тргу кокоса
још истим дахом дише.

А с твојих прозора
друга музика
одскора се чује.

И као зрео нар
пукла је ствар.

(Ипе Ивандић, Лаза Ристовски, Сани Карић). Успех дуета „Јабуке и вино" вероватно је био пресудан разлог да се албум врти око песама Заниног композиторског тима уз појављивање нумера које су потписали Драган Илић и Дејан Петковић. Све се догађало под продуцентском палицом Саше Хабића, тренутно вероватно најзапосленијег човека југословенске рок сцене. Резултат рада ове, по именима свакако моћне дружине, још је сувише рано оцењивати – публика ће најправедније одлучити колико је успешан овај Жељков покушај да изађе из сенке Горана Бреговића. Чињеница је једно: да су њих двојица тандем који је дао најбоље тренутке овдашњој поп-музици и као такви још увек у овој земљи немају праву алтернативу.

● РОК интервју ● РОК интервју ● РОК интервју ● РОК интервју

НИСМО ПУРИТАНЦИ ● Kajagoogoo

Група KajaGooGoo је један од састава који су обележили прошлу сезону. Одличан деби-албум и невероватна популарност код тинејџерске публике најпре, да би затим Ник Бегс и другари, опроставши се са певачем Лималом, кренули у нешто озбиљнији музички приступ и визуелни „имиџ".

● Шта мислите о Лималовом самосталном синглу?

– То је био добар сингл, али ја мислим (прича Ник) да Лимал покушава да буде сувише директан у неким стварима. Тренутно нисам ни у каквом контакту са њим.

● Каквим сте притисцима били изложени у протеклих годину дана?

– Најразличитијим. Од оних пословних, као што је било постављање прошлогодишње турнеје – једноставно смо били приморани да направимо врло екстравагантан сценски шоу јер је то очекивано од нас, до врло приватних. Недавно, у Немачкој, чланови једне прилично велике светске рок групе упали су у наше хотелске собе и потпуно их демолирали. Када смо се вратили, затекли смо разбацане ствари... као да је пала бомба... Ваљда су мислили да ћемо хтети да се бијемо са њима, али ми смо задржали присебност. После су покушали да нас часте пићем и да се спријатеље – неки људи једноставно не могу да се одупру том исфорсирано дивљем животном стилу у коме нема ничег позитивног за музику – напротив то већ годинама износи музику на лош глас.

● Прилично конзервативни ставови, зар не?

– Нисмо пуританци, али негде мора да постоји граница. Потпуно се слажем са забрањивањем песама као што је „Relax" од Frankie Goes To Hollywood. Не може се порећи да је то сјајна песма, али текст је проблематичан и ту нема никакве сумње. Мора се мислити и на малу децу, маме и тате који слушају радио. Ако њих та песма узнемирава, треба да буде забрањена. Ја сам сигуран да би моја мајка била узнемирена кад би чула ту ствар.

● Шта очекујете од ове сезоне?

– Мислим да ћемо на наредној турнеји имати зрелији ниво и да ће нас публика такве – прихватити. Нови албум „Islands" је прилично различит од онога што смо раније радили, са доста џез елемената. То је за нас велики музички напредак.

ХИТ

РАШИНИ ФОТО ХИТОВИ

Легендарни певач највеће тешкометалне групе свих времена Led Zeppelin Роберт Плант, успешно се вратио после два соло албума и на концертну сцену. Плантов повратак топло су по-

здравили његови амерички и енглески обожаваоци. Једном од лондонских концерата присуствовао је и наш фото-репортер Бранислав Рашић и документовао догађај.

НОВИ МОТОРХЕД (MOTORHEAD)

Пошто је најпре отпуштен гитариста Брајан Робертсон, група Motorhead је почетком марта доживела и тоталну реорганизацију. Наиме, и бубњар Фил Тејлор је напустио састав остављајући Лемија у потпуно измењеном друштву. Легендарни басиста сада предводи четворочлани Motorhead у коме је за бубњевима бивши члан групе Saxon, Пит Гил, док су Робертсона заменила двојица гитариста, Фил Кембел и Вурзел.

– Растанак са Филом је био пријатељски. Он је чак помогао да се нађе замена – каже представник Motorheada за штампу. – Формула нове поставе вратиће Лемија класичним Motorhead – коренима: брзо, гласно и гадно...

РОК У ИТАЛИЈИ

Јединствена личност италијанске рок сцене, са пет снимљених албума од којих су три достигла златни тираж – то је Пино Даниеле. Носећи у себи темперамент Наполитанца и преносећи га публици кроз музику која представља чудну мешавину рока, џеза, соула и карактеристичних „звука родног краја", овај „латински Стиви Вондер" достигао је велику популарност не само у Италији. Пино Даниеле је познат и као композитор Гата Барбијерија или продуцент Ричија Хејвенса, али најзначајније је сигурно то што је са својим бендом достигао статус интернационалне концертне атракције.

РОК ДАТУМ

28. април 1968.

Одржана светска премијера рок опере „Коса" у Њујорку. Ова представа је касније доживела још 22 верзије (међу њима и београдску у Атељеу 212) али ниједна није успела да надмаши ни у квалитету ни у гледаности ону „оригиналну". Пре неколико година Милош Форман је по овом значајном делу снимио филм који је узбудио (поново) публику широм света подсећајући на време и разлоге због којих је „Коса" настала.

● РОКЗНАЛИЦЕ ● РОКЗНАЛИЦЕ ● РОКЗНАЛИЦЕ ● РОКЗНАЛИЦЕ ● РОКЗНАЛИЦЕ

ДРВО И КОЖА

1. Бивши бубњар групе Cream дуго је сматран најбољим „ударачем" на планети. Његово име је:
а) Џинџер Бејкер
б) Тапер Хидон
в) Карл Палмер

2. Бубњар који замењује Вицка Милатовића у редовима Рибље чорбе је:
а) Влада Соколовић
б) Влада Орловић
в) Влада Голубовић

3. „Највећи лудак рока" био је Кит Мун, покојни бубњар групе...
а) Rolling Stones
б) Small Faces
в) The Who

4. Да ли је Мића Вукашиновић некада свирао бубњеве у Индексима?
а) не
б) да

5. У којој групи сада лупа Този Пауел
а) MSG
б) Rainbow
в) Whitesnake

РЕШЕЊА: 1.а 2.в 3.в 4.б 5.в

МАДАГАСКАР
СВЕТ
ИЗВАН СВЕТА

КОВЧЕГ ПУН БЛАГА

У ЏУНГЛАМА И У САВАНАМА НА ОСТРВУ НЕЋЕТЕ СРЕСТИ ГОТОВО НИЈЕДНУ ПОЗНАТУ ЖИВОТИЊУ ИЛИ БИЉКУ: ОВДЕ РАСТЕ ДРВО – ОКТОПОД И ЏИНОВСКИ БАОБАБ, А ЦЕЛО ОСТРВО МИРИШЕ НА ИЛАНГ-ИЛАНГ.

Ово су мали лемури, најомиљеније животиње на Мадагаскару. Живе још само на овом острву. Биљоједи су и веома питоми.

Највећа природна лабораторија, „огромна Нојева барка", „острво-континент", „ковчег пун блага који треба открити" тако називају Мадагаскар путници који у протеклим вековима нису одолели искушењу да дефинишу ово јединствено острво његово тајанствено порекло и еволуцију живог света која је по много чему јединствена.

Геолози кажу да су пре 250 милиона година постојала само два континента Један су сачињавали Северна Америка, Европа и Азија, а други – Јужна Америка, Африка, Индија, Аустралија и Антарктик Пре 70 милиона година Мадагаскар се такође одвојио од земље мајке Африке и постао острво на коме је природа почела да се развија за свој рачун – далеко од промена које су се одиграле на афричком континенту

Адтианапоинимерина

Мадагаскар, са главним градом Тананариве, пето је острво по величини у свету, после Аустралије, Гренланда, Нове Гвинеје и Борнеа Дугачко је 1600 километара и широко 570 На њему живи око десет милиона становника индонежанског порекла Говоре француски и такозвани „малагаси језик који је врло милозвучан и пун самогласника, те више личи на певање мада обилује дугачким и предугачким речима (рецимо, име њиховог краља с почетка 19 века гласило је: Адтианапоинимерина). Има и много метафора: за небо кажу „кров божији", сунце је „око дана", брег је „син планине

Мадагаскар су открили Португалци 1500. године да би од 1896. постао француска колонија. Тек после другог светског рата почиње своју борбу за независност која је окончана 26. јуна 1960. Међутим, најплоднија земља је и данас у власништву европских компанија и појединаца.

Производе ванилу (из цвета неких орхидеја), а истичу се и производњом кафе, шећерне трске, кокосовог ораха, банане и кикирикија Гаје овце, козе, свиње и биволе. Рудно благо је још неистражено, али је утврђено да на острву има доста уранијума

ТКАНИНА ОД ПАУЧИНЕ

Путујући крајем прошлог века по острву Мадагаскару, један француски мисионар наишао је на паучину која га је више него изненадила својом јачином и величином мреже. Ту џиновску мрежу плете мадагаскарски паук зван шалабе. Мужјак ове врсте није већи од нокта. Он се не бави израдом паучине, већ тај „кућни" посао препушта својој женки

Године 1897. поменути мисионар открио је недалеко од Тананариве једну радионицу у којој је „експлоатисан" рад тридесет хиљада паукова шалабе. Данас на Мадагаскару постоји неколико таквих ткачница Природна боја тканине од паучине је златастокрем Али, слично свили и она може да се боји у разне боје.

На снимцима видите готово све што карактерише биљни и животињски свет на острву – лемура, камелеона, крокодила, тропску обојену жабицу и живописне бубице. Ту је и дрво баобаб, огромне висине, које изгледа као да му је корење у ваздуху.

Новчана јединица је мадагаск који се дели на 100 сантима. Мадагаскар је по много чему занимљив, највише по животињском и биљном свету који се развијао независно од осталог дела света.

Мадагаскар су некада називали и Лемурија, управо због лемура – сисара од којих је остало још само педесетак врста, и то баш на овом месту: недавно је утврђено да су они у историји човека одиграли далеко значајнију улогу од мајмуна! Невероватно су питоми и мирољубиви и никад се међусобно не сукобљавају. Најпознатији је лемур „маки" који има карактеристичан реп са црним и белим прстеновима и представља неку врсту маскоте острвљана. А у највећој опасности од истребљења је „ај-ај", занимљив по томе што су му зуби као у зеца, уши као у слепог миша, реп као у лисице а шапе као у мајмуна!

На Мадагаскару нема сисара као што су лавови, носорози, жирафе, антилопе и слонови. Једина животиња која има везе са најближим копном, Африком, јесте крокодил. Нема чак ни отровних змија! Има сувоземних и морских корњача, а највише камелеона – од укупно деведесет врсти ових животиња на Мадагаскару живи више од половине. Поред њих и гуштера (такозваних саламандера), даждевњака и креставих жаба, има овде и обичних барских жабица најживљих боја.

Ној од пола тоне

Птице и инсекти који би одушевили сваког орнитолога и ентомолога одлично се уклапају у јединствену слику фауне на овом острву: (погледајте снимке!)

На Мадагаскару је у последњих два милиона година живело и створење у науци познато под именом „Aepyornis", у ствари огромна птица која није могла да лети, веома слична ноју. Тврди се да је изумрла негде у 17. веку. Била је толико велика и тешка да је чак називају и птица слон.

Њено порекло још није сасвим разјашњено, али пре него што су се палеонтолози за њу заинтересовали, ушла је у легенду. Још је Марко Поло у 13. веку писао како арапски морнари из Персијског залива и Омана у својим причама помињу огромну птицу „рок о рук" која живи на острвима Индијског океана. А помиње се и у „Причама из хиљаду и једне ноћи". Познато је да су касније и путници из Европе доносили невероватна сведочанства о птици коју су домороци називали „ворумпатра".

Била је то не само највећа него и најтежа птица на свету. Са своја три и више метра висине и тежином од преко пет стотина килограма била је неколико пута крупнија од данашњег ноја. Иако веома трома, одржала се на острву толико дуго јер око ње није било грабљивица. Стварни непријатељ џиновског ноја могао је да буде само крокодил, али он у то време није био већи од домаће мачке.

Посебно су занимљива јаја ове птице, највећа за која човек зна. Тежила су преко десет килограма – као осам нојевих или 183 кокошија. У једном од њих, које се и данас чува, налази се потпуно развијен окамењен заметак.

Краљица цвећа овде је орхидеја. На острву их има бар хиљаду врста. У шумама расте тропско дрвеће, а највише има такозване „путникове палме" која је позната по томе што после кише у превојима свог лепезастог лишћа задржава велике количине воде добродошле жедноме. На југоистоку се простиру саване са дрвећем „баобаб", у облику флаше, коме гране личе на корење уперено према небу. Ту расте и дрво октопод чије гране имају пипке покривене трњем, као и „иланг-иланг" са цветовима чији се пријатан мирис шири читавим острвом.

Дођи, ископавамо умрлог

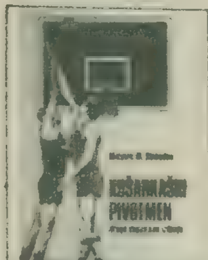
Људи су на Мадагаскару веома гостољубиви. А ако се са неким зближите и прихватите пријатељство – можете лако доћи у ситуацију да вас збуне.

Они, на пример, верују у духове и негују култ својих предака. Такозвана „фамадихана" слави се две године након смрти неког од укућана. Тада се његови посмртни остаци ваде из земље и увијени у чаршав, уз песму и игру, проносе кроз насеље. Кад умрлог донесу до куће у којој је провео живот, подижу га на постоље где остаје следећа два до три дана – у центру славља. После ове церемоније посмртни остаци се пребацују у други чаршав, а стари се цепа у комаде и дели женама из породице јер се сматра да доприноси плодности. Пре него што умрлог поново врате у земљу, начине седам кругова око гробнице – „да би дух изгубио моћ оријентације", односно да не би више могао да се врати својој кући. Позив да се учествује у овом ритуалу сматра се за посебну част.

Д. Варагић

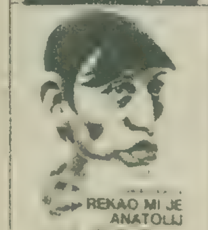

ИГРО Sportska knjiga препоручује

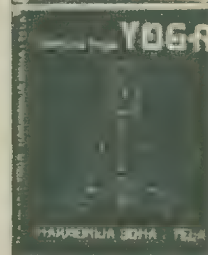

БОРИЛАЧКИ СПОРТОВИ

Динара

1. **Др И. и В. Јорга и П. Ђурић:** МУНЦАКУ И КАРАТЕ 350.–
2. **Р. Мудрић:** ШКОЛА КАРАТЕА 500.–
3. **Б. Шегвић – С. Стојиљковић:** КУНГ ФУ 300.–
4. **Љ. Врачаревић:** АИКИДО 250.–
5. **М. Шумар:** КАРАТЕ – КАТА ГОДЈУСХИ-ХО ДАИ 320.–
6. **Ј. Павловић:** БАЗИЧНИ ЏУДО 150.–
7. **Љ. Врачаревић – М. Куртовић:** ОДБРАНА ОД НОЖА 450.–
8. **Др С. Бојовић:** РВАЊЕ – грчко-римским стилом 100.–
9. **Др С. Бојовић:** РВАЊЕ – слободним стилом 680.–
10. **Др С. Бојовић:** РВАЊЕ – слободним стилом издање на македонском језику 680.–
11. **М. Роглић:** ШКОЛА БОКСА 200.–
12. **Б. Марјановић:** АМАТЕРСКИ БОКС 100.–

Ш А Х

13. **ДР П. Трифуновић – С. Вуковић:** ШАХОВСКИ БУКВАР 100.–
14. **И. Бондаревски:** КОМБИНАЦИЈЕ У СРЕДИШЊИЦИ 100.–
15. **Ј. Нејштат:** ШАХОВСКИ ПРАКТИКУМ 550.–
16. **А. Капабланка:** ОСНОВИ ШАХА 460.–
17. **Н. В. Крогијус:** О ПСИХОЛОГИЈИ ШАХОВСКОГ СТВАРАЛАШТВА 200.–
18. **Д. Бјелица:** ЧУДЕСНИ ШАХОВСКИ СВИЈЕТ 250.–
19. **М. Ђорђевић:** ЕВОЛУЦИЈА ЛЕПОГ У ШАХУ 200.–
20. **Х. Голомбак:** ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ШАХА 900.–
21. **Д. Бјелица:** НА ПОТЕЗУ БОРИС СПАСКИ 120.–
22. **Д. Бјелица:** ТУРНИРИ ЗВЕЗДА 200.–
23. **Д. Бјелица:** РЕКАО МИ ЈЕ АНАТОЛИЈ КАРПОВ 400.–
24. **Д. Бјелица:** БУГОЈНО 78 .... 150.–
    Ђорђевић – Марјановић: ВЕЛИКИ ТУРНИРИ ....
25. БЕВЕРВАЈК (1938–1977) 50.–
26. БЕЧКИ ТУРНИРИ 150.–
27. ХАВАНА 200.–

СПОРТСКО-СТРУЧНА БИБЛИОТЕКА

28. **Д. Шаренац:** КАКО У XXI ВЕК 150.–
29. **Проф. др В. Стефановић:** ПЕДАГОГИЈА И СПОРТ 750.–
30. **Н. Хавелка – Љ. Лазаревић:** СПОРТ И ЛИЧНОСТ 200.–
31. **Др Јулијан Малацко:** ОСНОВЕ СПОРТСКОГ ТРЕНИНГА 250.–
32–40. АЛМАНАХ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ СПОРТА од 1943. до 1981. год. (комплет од 9 књига) 1.800.–
41. **Р. Арменулић:** ТЕНИС 300.–
42. **Група аутора:** ФИЗИЧКА КУЛТУРА И СПОРТ У ЈУГОСЛАВИЈИ (Монографија) 800.–

Ф У Д Б А Л

43. **Проф. др В. Стефановић:** САВРЕМЕНИ ФУДБАЛ И ПЕДАГОШКО-ПСИХОЛОШКИ РАД 440.–
44. **А. Боженко:** ТРЕНИНГ ВРХУНСКИХ ФУДБАЛЕРА 220.–
45. **Б. Дукић:** ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА ФУДБАЛЕРА 550.–
46. **Д. Шаренац:** ДАЈ ГОЛ ВИШЕ 80.–
46. **Ж. Станић:** ФУДБАЛ – БРЖЕ, ЈАЧЕ И ЕФИКАСНИЈЕ 400.–
47. **Б. Ратковић – Р. Мићуновић:** ПЛАВИ У ОРБИТИ (Југословени на светским фудбалским првенствима) 200.–
48. **Група аутора:** ЗЛАТНА КЊИГА НОГОМЕТА 2.500.–

К О Ш А Р К А

49. **С. Мићовић:** КОШАРКАШКИ ПИВОТМЕН 380.–
50. **А. Николић – В. Параносић:** СЕЛЕКЦИЈА У КОШАРЦИ 200.–

КЊИГЕ МОЖЕТЕ НАРУЧИТИ И ТЕЛЕФОНОМ НА (011) 320-226.
СВА ОВА И ОСТАЛА ИЗДАЊА ИЗ ОБЛАСТИ СПОРТА МОЖЕТЕ НАЋИ У НАШОЈ КЊИЖАРИ, МАКЕДОНСКА 19, ТЕЛ. 323-957.
КУПЦИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА НАРУЏБЕНИЦЕ ШАЉУ НАШЕМ ЗАСТУПНИКУ „ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ КЊИЗИ", БЕОГРАД, ТРГ РЕПУБЛИКЕ 5/VIII.

ГИМНАСТИКА И РЕКРЕАЦИЈА

51. **М. Чабрић:** АТЛЕТСКА ГИМАНСТИКА 200.–
52. **Вордерзјлбецкс:** ГИМНАСТИКА – ИГРА ЗА ДЕЦУ (од рођења до 7 год.) 150.–
53. **Ј. Пуљо:** МИНИ ВЕЖБЕ ЗА МАКСИ ЗДРАВЉЕ 220.–
54. **С. Ивовић – Б. Жарковић:** ИГРЕ за спорт, школу и рекреацију 130.–
55. **Ј. Пуљо:** ЈОГА – ХАРМОНИЈА ДУХА И ТЕЛА 850.–
56. **Група аутора:** ЏУ АЕРОБИК 800.–

ПРАВИЛА И КОМЕНТАРИ

57. **Ђ. Дедић:** ТЕНИС 100.–
58. **С. Драговић:** СМУЧАЊЕ – Алпске дисциплине 150.–
59. **С. Драговић:** СМУЧАЊЕ – Нордијске дисциплине 250.–

С М У Ч А Њ Е

60. **Ф. и М. Котели:** САВРЕМЕНО СМУЧАЊЕ 130.–
61. **Т. Вогринец:** КРИЖАЈЕВА ШКОЛА СМУЧАЊА 250.–

СПОРТОВИ НА ВОДИ

62. **Д. Шаренац:** РАНДЕВУ НА БАЗЕНУ 150.–
63. **Р. Неговетић:** ЉУДИ ЖАБЕ (приручник за подводни риболов) 100.–
64. **М. Шандор:** НАУЧИ И ТИ ДА ПЛИВАШ 150.–

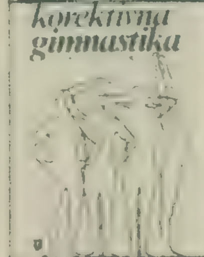
СПОРТСКА МЕДИЦИНА

65. **Др Љ. Котуровић – Д. Јеричевић:** КОРЕКТИВНА ГИМНАСТИКА 250.–
66. **Др В. Ђурђевић:** СПОРТСКО СРЦЕ 400.–
67. **Љ. Живковић:** ПАРАФИН – примена код спортских повреда 40.–

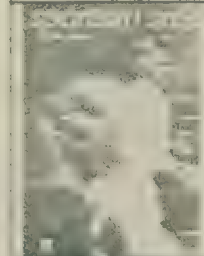
Х О Б И

68. **М. Трифуновић:** ПСИХОЛОГИЈА КУПАЦА 30.–
69. **Др В. Литричин:** ОСНОВНА ЗНАЊА О ПСУ 550.–
70. **Н. А. Собаров:** ДРЕСУРА ПАСА 350.–
71. **М. К. Костерситз:** 400 САВЕТА ПРИЈАТЕЉИМА ПАСА 250.–
72. **Инж. М. Ђонић:** РИБЉИ СВЕТ 300.–
73. **Инж. М. Ђонић:** МАМЦИ И ВАЉЦИ 300.–
74. **С. Протић:** ЗАПИСИ ИЗ КУЋЕ МРАКА, савети кратковидима 40.–
75. **М. Попадић:** СРЦЕ НА ТРАВИ (поезија о фудбалу) 190.–
76. **А. Новаковић:** ЗВУЦИ СА ПАРНАСА (музика и музички инструменти код Хелена) 200.–
77. **Ј. Пуљо:** БИСЕРИ МУДРОСТИ (збирка афоризама) 350.–
78. **Ж. Вукосављевић:** АКОРДИ И ХВАТОВИ НА ГИТАРИ 250.–
79. **Ж. Вукосављевић:** ШКОЛА ЗА ГИТАРУ 250.–
80. **Ж. Вукосављевић:** БАС ГИТАРА 100.–
81. **А. Вагенова:** ОСНОВИ КЛАСИЧНОГ БАЛЕТА 200.–
82. **М. Пауновић:** СВЕТСКА АВИЈАЦИЈА 600.–
83. **Х. Мићуновић:** САЊАЛИШТЕ, поезија за децу 150.–

ИГРО „СПОРТСКА КЊИГА", Београд, Македонска 19, п. фах 720

НАРУЏБЕНИЦА – ПОЛ. ЗАБ. 3

Поручујем књиге под редним бројем ______________________

у укупној вредности од ______________ дин.

1. Унапед уплаћујем на ваш жиро-рачун 60801-601-817.
2. Плаћам поштару при преузимању књига – поузећем.

(заокружити начин плаћања)

____

(Презиме и име)

____

(Пош. број, место, улица и број)

Исећи и залепити на дописницу.

АРТУР, НЕСТАШНИ ДУХ: СПАСИЛАЦ ЖЕТВЕ

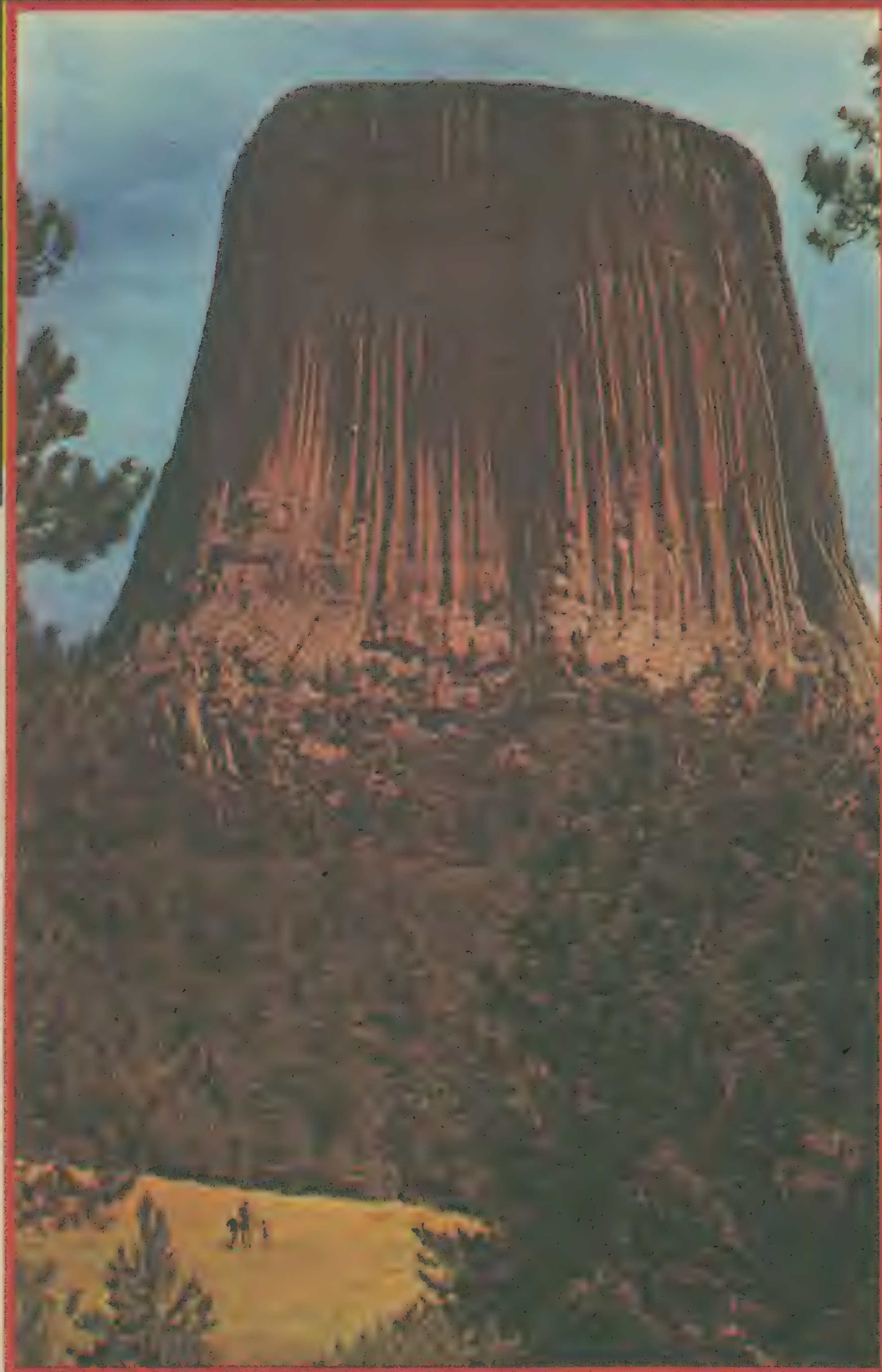

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: **ХОЋУ РАТ**

ПРИРОДНИ ФЕНОМЕНИ

Почетком 19. века данашња савезна америчка држава Вајоминг била је пуста, ненасељена територија на Дивљем западу, а једне од тих година, када наша прича и започиње, ловци су били прва бића који су из источних крајева дошли у ту област. Управо је наступило лето. Дан је био ведар. Зазирући од Индијанаца неколико ловаца кретало се опрезно кроз шуму. Ишли су један иза другог. Када је први избио на чистину, нагло је застао и узвикнуо:

– Људи, да ли ја то сањам?

Поглед му није силазио са необичне стене која се видела у даљини. Личила је на купу којој као да је нека волшебна рука ножем одсекла врх. На равној линији хоризонта стена је остављала утисак предмета који је изронио из бескрајног равног простора. На људе без икаквог образовања и притиснуте суровим животом, стена је деловала мистично, нарочито због сунчевих зрака који су се одбијали о њу и враћали у околину као прелив боја.

Један брадати ловац није могао да издржи.

– Да одемо и видимо шта је то! – предложио је.

Видљивост – 160 километара

Сви су прихватили. Оценили су да неће пешачити више од тридесет километара. Превалили су десет, па десет, затим још толико и... одустали. Стена као да је узмицала пред њима!

Готово истоветан утисак оставила је ова громада

ЂАВОЉА ТВРЂАВА

ЗА СНИМАЊЕ ФИЛМА „БЛИСКИ СУСРЕТИ ТРЕЋЕ ВРСТЕ", РЕЖИСЕРА СТИВЕНА СПИЛБЕРГА ИНСПИРИСАЛА ЈЕ НЕОБИЧНА СТЕНА КУПАСТОГ ОБЛИКА СТАРА ОКО 50 МИЛИОНА ГОДИНА.

стотинак година касније и на биоскопске посетиоце док су гледали филм „Блиски сусрети" америчког режисера Стивена Спилберга, који се сматра једним од десет најбољих у жанру фантастике. Филм је пре неколико година приказан и код нас, прво на ФЕСТУ, а потом у биоскопима и на телевизији. Вероватно се сећате оне купасте стене која заузима централно место у филмској причи на чији плато се на крају ванземаљци спуштају бродом. Мало је познато, међутим, да та стена није изабрана само као „сценографија" већ је и инспирисала Спилберга за филм – у којем је место састанка ванземаљаца и неколико људи различитог пола и узраста са Земље који у генима, и после толико милиона година, још носе „родбинску" везу Спилберг, наиме, заступа тезу да су некада давно Земљани и ванземљаци били један свет.

Спилбергова идеја није настала спонтано. Јер, Девилс Тауер или у преводу Ђавоља тврђава, како се громада назива, стара је око 50 милиона година и по неким научницима најстарија је изолована стеновита формација на нашој планети!

Ђавоља тврђава није природни феномен само обликом већ и изгледом. Уздиже се изнад травнатих и шумовитих брежуљака у североисточном делу Вајоминга и кад је лепо време може се видети са даљине од 160 километара што безмало одговара растојању од Београда до Ниша. Висока је 396, а у основи широка 305 метара.

Стена делује нестварно због снажног контраста с околином. Док је читав крај богат вегетацијом њене странице су потпуно голе и набране попут богате драперије. Чини се као да је неко са платоа на врху пролио огромну количину житке масе која се сливала до подножја и уз пут полако скамењивала. Научно објашњење геолога слично гласи: у далекој прошлости, кажу они када је тло превирало а ужарен материјал формирао стеновите облике, на Ђавољој тврђави најпре се хладила спољна маса која се сливала. Даље је стену дубило време: вода, ветар, мраз.

Сцена из Спилберговог филма „Блиски сусрети треће врсте": да би се избегла могућа непријатност приликом слетања ванземаљаца на стену, околно становништво је евакуисано са објашњењем да се шири зараза

Посебна карактеристика Ђавоље тврђаве је што у току дана неколико пута мења боју. Зависно из ког правца из даљине се гледа, може се доживети као мрка, загаситоцрвена, плава, жута, златаста а често личи на облакодер у ноћи с многобројним осветљеним прозорима!

Национални споменик

Индијанци су стену називали Матео тепи, у преводу – Боравиште гризлија. Неколико племена дало јој је име Божја трђава што су геолози прекрстили у – Ђавоља тврђава. Индијанци из племена Кајова имају и лепу легенду која вели да стена некада није била висока и да се на њеном платоу једног дана нашло седам девојчица. Наишла су три медведа гризлија и покушала да се узверу уз стену. Канџама су гребли литице и начинили данашње усеке. Када је изгледало да ће успети, Велики дух је одједном повећао стену до данашњих размера. Медведи су угинули од исцрпљености, а седам девојчица претворило се у седам звезда.

Ђавоља тврђава је дуго служила као оријентир првим истраживачима и колонизаторима Дивљег запада. Јула 1893. ранчер Вилијам Роџерс начинио је лестве од тврдог дрвета високе 95 метара и помоћу клинова учврстио их у једном усеку. Иако нису допирале ни до половине Ђавоље тврђаве, лестве су служиле планинарима све до 1927. Данашњим *алпинистима је много лак*ше јер им на располагању стоји 38 обележених праваца на литицама који им, под условом да беспрекорно владају техником, гарантују безбедно пењање на врх стене. Успињање је дозвољено само ако се претходно добије писмена дозвола и прегледа опрема.

Током 1906. председник Сједињених Америчких Држава прогласио је Ђавољу тврђаву националним спомеником, првим такве врсте у земљи. Споменик обухвата и околни крај са биљним и животињским светом. О свему брине посебна управа, такозвани Штаб. Како Ђавољу тврђаву годишње посети на стотине хиљада туриста, основан је музеј који даје сва објашњења. Од маја до септембра овде долазе на одмор и кампери. Строго се пази да се ништа не уништава. Нарочито се чува биљни и животињски свет. Ту живи 89 врста птица, јелени, дивље мазге, чак и неколико колонија дивљих паса. Замислите: у време насељавања Дивљег запада само у Тексасу било је око 400 милиона тих паса!

Ђавоља стена је најпривлачнија за снимање, али због угла под којим пада светлост на њу, а то изазива ефект променљиве боје стене, морају да проводе часове и часове не би ли „уловили" прави тренутак.

М. Тодоровић

ДВОРСКИ КАРИКА

У поштанском сандучету Бил Гариган је нашао шест писама. Један брз поглед био му је довољан да закључи да ту нема ниједног чека. По свој прилици, у ковертима су били уобичајени вицеви и шаљиве причице кандидата за хумористе. И, по свој прилици, у њима није било ни једне једине речи која би измамила смех.

Пошту је отворио тек кад је ушао у кућу, у бунгалов који му је служио као атеље и као стан. Бацио је шешир на одавно охлађену плинску пећ и сео за сто за којим је и цртао.

Прошло је доста времена откад му је стигао последњи чек и надао се – мада не превише – да ће се у овој гомили ипак нешто наћи.

Отворио је први коверат. Шест шала типа из Орегона. Бил је правио карикатуре на основу оних шала које би му се допале. У случају да их неки лист прихвати, део хонорара је слао аутору текста. Прочитао је прву: „Мушкарац и жена стижу аутомобилом пред ресторан. На аутомобилу пише: „Херман, гутач пламена". Кроз стакло на вратима виде се људи како једу уз светлост свећа. Мушкарац: „О-хо, овде мора да се добро једе!"

Бил је уздахнуо и прочитао остале, такође неупотребљиве шале. Отворио је следећи коверат, па још један...

Галан посао. Цртањем зарађивати за живот није нимало лако. Кад једном почнеш да губиш тло, готово је. Цртежи ти се све ређе појављују на страницама великих часописа и писци почињу да шаљу текстове неком другом. Теби онда стижу само отпаци.

Извукао је шалу из последњег коверта. На некој далекој планети, император народа Снук, једна ругоба да гора не може бити, разговара са својим научницима. Император: „Да, верујем да сте пронашли начин да се стигне на Земљу, али ко има жељу да оде међу она гадна створења која тамо живе?"

Бил је замишљено чешкао врх носа. Није лоше. Научна фантастика пали. Ако му ова ванземаљска створења испадну довољно гадна, то би могло да иде.

Узео је оловку и почео да скицира. У првој верзији, император и научници нису били довољно ружни. Згужвао је хартију и узео другу.

Хм... Могао би сваком од њих дати три главе са по осам буљавих очију. И по шест кратких руку. Врло дуг торзо, ноге сасвим кратке. Стопала широка.

А лице. Нека на њему буду само очи, а уста ће бити насред груди.

Додао је неколико брзих покрета као позадину. Погледао је свој рад. Одлично! Уредницима ће се можда ова чудовишта учинити сувише страшна за њихове преосетљиве читаоце, али без те њихове монструозности шала не би имала ефекта.

> **МОЖДА ЋЕ СЕ ЧИТАОЦИМА ОВА ЊЕГОВА ЧУДОВИШТА УЧИНИТИ СУВИШЕ СТРАШНА, АЛИ БЕЗ ТЕ МОНСТРУОЗНОСТИ ШАЛА НЕ БИ ИМАЛА ЕФЕКТА.**

Требало би их направити још страшнијим. Покушао је, и видео да је могуће.

Радио је на цртежу док није био сигуран да је постигао пун погодак. Послаће га Роду Корију. Међу уредницима, Кори је био тај који је волео овакве бизарности.

Шест недеља касније, стигао му је одговор. На маргини поред карикатуре било је нашкрабано црвеном оловком: „О. К. Пошаљи дефинитивну верзију". Потпис: Р. Кори.

То је значило да ће опет моћи да једе као човек. Кори је плаћао 65 долара по комаду. Неки велики часописи плаћали су и боље познатијим именима, али Бил Гариган више није имао илузија о себи.

Требало му је готово два сата да заврши карикатуру. Затим је пажљиво спаковао, заштитивши је картоном. Враћајући се са поште, задовољно је трљао руке. Поправиће аутомобил и платити део кирије и заосталих рачуна.

Уплата је стигла чим је карикатура објављена. У међувремену, успео је да прода две ствaрчице неким техничким часописима. Кренуло је, кренуло. Да то прослави, купио је боцу „метаксе".

Када је стигао кући отворио је боцу, сео и дигао ноге на расклиматани сто. Сутра ће вероватно жалити за протраћеним новцем и имати страшну главобољу, али сутра је други дан.

Пружио је руку, узео мање прљаву од две чаше које су му биле надохват руке и сипао приличну количину алкохола. Бар тог поподнева утолиће жеђ за пићем богова. Кренуо је да принесе чашу уснама, али није успео. Исколачио је очи.

Учинило му се да зид преко пута њега вибрира и светлуца. Затим се, полако, у њему појавила пукотина, која је мало-помало постајала све већа, док није достигла величину врата.

Бил је бацио поглед на чашу. До ђавола, помислио је, нисам још ни лизнуо пиће. Шта је ово? Можда земљотрес? Да, мора да је земљотрес, јер ако није...

Ушле су две особе са по три главе и шест руку. Свака глава имала је осам избуљених очију. Четири ноге, уста на грудима...

– Ох, не! – завапио је Бил.

Посетиоци су држали по један предмет сличан пиштољу. Оба су била уперена у Била.

– Стварно ужасно – рекао је онај који је први ушао, зажмуривши на 23 од своја 24 ока. – Зар не мислиш да је ово најмонструознија креатура соларног система?

– Ја? – упитао је Бил.

– Ти, али не брини. Нећемо ти учинити ништа нажао. Дошли смо да те одведемо његовој висости Бон Виру III, императору Снука, који ће те наградити.

– Како? Зашто? Куда?

– Полако. Могао бих ти одговорити на сва три питања истовремено, по једном главом на свако, али се бојим да ниси у стању да примаш вишеструку комуникацију.

– Имате три главе, али само једна уста. Како онда можете да водите три разговора?

Уста чудовишта су се развукла у осмех.

– По чему мислиш да говоримо кроз уста? Она нам служе само за смејање. Хранимо се на принципу осмозе, а говоримо помоћу вибрирања коже. Дакле, прво питање!

– Како ћу бити награђен?

– Император није рекао, али награда ће бити велика. Наш задатак је да те поведемо са собом. Ово оружје је само предострожност у случају да пружиш отпор. Служи само за онесвешћивање. Сувише смо цивилизовани да бисмо убијали... Хајдемо.

Бил је зажмурио. Надао се, кад

ТУРИСТА

отвори очи, да више неће бити ту. Али, били су.

– Куда? – упитао је

– На Снук.

– Где је то?

– Пета планета система К-14-320-ГМ, просторни континуум 1745-88ЈХТ-97608.

– За шта треба да будем награђен? За онај цртеж?

– Да, за цртеж. Пажљиво пратимо шта се догађа у твом свету, који је паралелан с нашим, али у другом континууму. Наша раса поседује велики смисао за хумор. Имамо пуно уметника, али ниједног карикатуристу. Твоја карикатура нам се учинила врло духовитом. Читав Снук јој се још смеје... Јеси ли спреман?

– Не.

Оба чудовишта су подигла оружје. Истовремено су се зачула два „клик".

Освестио си се – рекао је један глас. – Изволи, престона дворана је тамо.

Било је узалуд расправљати се. Али, ако га буду питали какву награду жели, знао је шта ће рећи: желим да ме вратите на Земљу.

Сала му је била позната: баш онаква какву је нацртао. Императора би познао међу хиљадама, као и научнике који су били с њим.

Да ли је могла да буде обична случајност то што је нацртао сцену и особе које стварно постоје? Или... Прочитао је негде да постоји неограничен број универзума, тако да какав год облик живота замислиш, он заиста постоји.

Један глас, који као да је долазио из звучника, најавио је: „Моћни император Бон Вир III, најбољи међу изабранима, господар галаксије и миљеник народа!

Бил Гариган – представио се.

Император се насмејао.

– Хвала, Биле. Твојом заслугом насмејали смо се као никад. Зато сам наложио да те доведу овамо да те наградимо. Нудим ти место дворског карикатуристе. Задатак ће ти бити да црташ једну карикатуру на дан.

Једну? А где ћу наћи идеје?

Идејама ћемо те ми снабдевати. У томе смо одлични, али, на жалост, умемо да цртамо само на реалистичан начин. После мене, бићеш најважнија особа ове планете.

– Мислим... мислим да нећу – промуцао је Бил. – Мислим да бих више волео да се вратим на... Можда бих могао да останем једно кратко време, да зарадим колико ми треба за живот.

– Овде ћеш имати одличну зараду – осмехнуо се император. – У реду: остајеш годину дана, а ако ти се овде допадне, можеш и да продужиш. Сваку карикатуру коју нацрташ објавиће сви листови на планети, и сви ће ти платити за то.

– Колико имате листова?

– Више од сто хиљада. Са двадесет милијарди читалаца.

– Пристајем – рекао је Бил. – Могао бих да пробам једну годину. Али, како ће изгледати мој живот овде? Јер, верујем да сам за вас неописива ругоба, исто колико и ви за мене. Како онда да стекнем пријатеље, другове?

– Не мисли на то. Надајући се да ћеш прихватити, све смо средили док си био без свести. Имамо врхунске пластичне хирурге. Зид иза твојих леђа је огледало.

Бил Гариган се окренуо и – онесвестио.

Била му је довољна само једна од три главе да се концентрише на карикатуру коју је цртао директно тушем, без претходног скицирања. Шта ће скице кад су му многобројне очи омогућавале да прати сваки свој потез из различитих углова истовремено.

Његова друга глава мислила је на огромни рачун у банци и на велику популарност коју је уживао. Додуше, локални новац био је од бакра, племенитог метала те планете, али га је сада имао толико да би згрнуо читаво богатство кад би га продао на Земљи. Али, да ли ће икад више видети Земљу?

Његова трећа глава је за то време разговарала са императором, који га је често обилазио.

– Сутра је годину дана од твог доласка – рекао је император – али верујем да ћемо те убедити да останеш. Ако пак не успемо, наши пластични хирурзи ће ти вратити ранији изглед.

Уста Била Гаригана су се смешкала на грудима. Дивно је кад осетиш да те цене. Његова четврта збирка карикатура тек што је била објављена, у десет милиона примерака. Није било у питању новац: имао га је и превише, али удобност уз три главе и шест руку...

Подигао је прву главу са цртежа и погледао своју секретарицу. Била је веома лепа, али јој се још није удварао. Желео је прво да буде сигуран шта ће одлучити у вези са повратком на Земљу. Његова друга глава мислила је, међутим, на једну девојку коју је познавао на Земљи. Господе, како се могао заљубити у такву грозоту?

Император је једном главом завирио у готово завршену карикатуру и одмах почео да се смеје.

Да било је дивно осетити се цењеним. Прва глава Била Гаригана наставила је да посматра Твил, лепу секретарицу, чије је лице испод обореног погледа сад добило нежну и љупку нијансу жутог.

– Добро, драги пријатељу – рекла је трећа Билова глава императору – размислићу. Да, мислим да ћу остати.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	ШВАЈЦ. ПИСАЦ МАЈНРАД	ИТАЛИЈ. СКАКАЧИЦА УВИС	СТАВИТИ ОКО ПАСА	ФРАНЦ. КОМПОЗИТОР, ЖАН ФИЛИП	ЗАВЕШТАЊЕ	РОМАН ЈАКОВА ИГЊАТОВИЋА	ВРСТА ДРВЕТА, БАГРЕМ
ЛИЧНИ ДОКУМЕНТ							
БРЕМЕ, НАРУЧЈЕ							
ИСКРИВЉЕН ИЗРАЗ ЛИЦА							
СТАНОВНИК ЈАПОНИЈЕ							
СТАРО ИМЕ ОСТРВА ВИСА				БРИТАН. АСТРОНОМ ЏОРЏ БИДЕЛ			
				НАПИТАК, ЧАЈ ЗНАК ЗА ЛАНТАН			
ВРСТА МИРОБИЈЕ	МАЛИШАН РОМАН ЕРНЕСТА ХЕМИНГВЕЈА						
РЕКА У ЦРНОЈ ГОРИ					"ПИКО" ИМЕ ГЛУМИЦЕ ТАРНЕР		ПРИТИСКИВАТИ УЗ НЕШТО
ГРУБА ТКАНИНА ЗА ПОСТАВУ				ПРАПОР ПОКРЕТНИ ЗАСЛОН			
ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			УГОВОР, ДОГОВОР ПОРЕКЛО				
ДИВОВИ							
НУЛА		ЖИЧАНИН ЈАСНО, ОЧЕВИДНО				ЗНАК ЗА СУМПОР	
СТРАНО ЖЕНСКО ИМЕ					ОБРАЗОВАН ЧОВЕК (ЛАТ.)	"КЕЛВИН" ЗАКИВАТИ, ЗАНИТОВАТИ	
НАСЛЕДСТВО ОД ОЦА							
ДЕО ФАСАДЕ ГРАЂЕВИНЕ							
ИШЧАШИТИ НОГУ							
ЖАН ЛУЈ			СТИД	МОСТАР ДРЕВНИ ГРАД У ФЕНИКИЈИ			СИРЋЕ
ЖИВОТНЕ НАМИРНИЦЕ, ХРАНА " БОГ"							
ВРСТА ЗЕЉАСТЕ БИЉКЕ	СТВАРИ КОЈЕ СЕ ПРИЧАЈУ						
РЕЧНА РИБА				РИМСКИ ИСТОРИЧАР, ЛИВИЈЕ			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: честица, истинит, станица, терацер, Ор, Ири, Кватро, прибрано, власт, П, Ни, Тиса, оја, Мр, салонит, отмичар, степен, е, Елена, аперитив, иначица, каце, Ал, малина, а, Ајова, угасити, МА, траг.

990+10 СУПЕР НАГРАДА

Фигурице су добили чланови ПЕЗ клуба чије чланске карте носе следеће бројеве:

64112 64149 64187 64227 64276 64312 64359
64394 64445 64495 64554 64622 64659 64697
64737 64796 64822 64869 64904 64955 65005
65064 65132 65169 65207 65247 65297 65338
65380 65415 65466 65516 65575 65643 65680
65718 65758 65807 65843 65890 65925 65976
66026 66085 66153 66190 66228 66268 66317
66353 66400 66536 66595 66663 66700 66738
66778 66827 66863 66910 66945 66996 67046
67105 67173 67210 67248 67288 67337 67373
67420 67455 67556 67615 67683 67720 67758
67798 67847 67883 67930 67965 68016 68066
68125 68193 68230 68268 68308 68357 68393
68440 68475 68526 68576 68635 68703 68740

68778 68818 68867 68903 68950 68985 69036
69086 69145 69213 69250 69288 69328 69377
69413 69460 69495 69546 69596 69655 69723
69760 69798 69839 69887 69923 69970 70005
70058 70136 70165 70233 70270 70308 70348
70397 70433 70480 70515 70566 70616 70675
70743 70780 70818 70858 70907 70943 70990
71025 71076 71126 71185 71253 71290 71328
71368 71417 71453 71500 71535 71586 71636
71695 71763 71800 71838 71878 71927 71963
72010 72045 72096 72205 72273 72310 72348
72388 72437 72473 72520 72555 72606 72656
72715 72763 72820 72858 72898 72947 72983
73030 73065 73116 73166 73225 73293 73330
[illegible] 73408 73457 73493 73540 73575 73626
[illegible] 73735 73803 73840 73878 73918 73967
[illegible] 74050 74085 74136 74186 74245 74313
74350 74388 74429 74477 74513 74560 74595
[illegible] 74696 74755 74823 74860 74898 74938
74987 75023 75070 75105 75156 75206 75265
75333 75370 75408 75448 75497 75533 75580
75615 75666 75716 75775 75843 75880 75918
75958 76007 76043 76090 76125 76176 76226

76285 76353 76390 76428 76468 76517 76553
76600 76635 76686 76736 76863 76900 76938
76975 77027 77063 77100 77145 77196 77246
77305 77373 77410 77448 77488 77537 77573
77620 77655 77706 77756 77815 77883 77920
77958 77998 78047 78083 78130 78165 78216
78266 78325 78393 78430 78468 78508 78557
78593 78640 78675 78726 78776 78835 78903
78940 78978 79018 79067 79103 79150 79185
79236 79286 79345 79413 79450 79488 79528
79577 79618 79660 79695 79746 79796 79855
79923 79960 79998 80038 80087 80123 80170
80205 80258 80306 80365 80433 80470 80508
80548 80597 80633 80680 80715 80766 80816
80875 80940 80980 81018 81058 81107 81143
81190 81225 81276 81326 81385 81490 81528
81568 81617 81653 81700 81735 81786 81836
81895 81963 82000 82038 82078 82127 82163
82210 82245 82296 82346 82405 82473 82510
82548 82588 82637 82673 82720 82755 82806
82856 82915 82983 83020 83058 83098 83147
83183 83230 83265 83316 83366 83426 83492
83530 83568 83608 83657 83697 83740 83775
83826 83876 83935 84003 84040 84078 84118
84167 84203 84250 84285 84336 84386 84445
84513 84550 84588 84628 84677 84713 84760
84795 84846 84896 84955 85023 85060 85098
85138 85187 85223 85270 85305 85356 85406
85465 85533 85570 85608 85648 85697 85733
85780 85815 85866 85916 85975 86043 86118
86158 86207 86243 86290 86325 86376 86426

СУПЕР НАГРАДА
АЛАТ ЗА МОДЕЛАРЕ

67506 72146 76795 81453 86080
90708 95339 99889 104336

86485 86553 86590 86628 86668 86717 86753
86800 86835 86886 86936 86995 87063 87100
87138 87178 87227 87263 87310 87345 87396
87446 87505 87573 87610 87648 87688 87737
87773 87820 87855 87906 87956 88015 88038
88120 88158 88198 88247 88283 88330 88365
88416 88466 88525 88593 88630 88668 88708
88757 88793 88840 88875 88926 88976 89035
89103 89140 89178 89218 89267 89303 89350
89385 89436 89486 89545 89613 89650 89688
89728 89777 89813 89860 89895 89946 89996
90055 90123 90160 90198 90238 90287 90323
90370 90405 90456 90506 90565 90633 90670

90748 90797 90833 90880 90915 90966 91016
91075 91143 91180 91218 91258 91307 91343
91390 91425 91476 91526 91585 91653 91690
91728 91768 91817 91853 91900 91935 91986
92036 92095 92163 92200 92238 92278 92327
92363 92410 92445 92496 92546 92605 92673
92710 92748 92788 92837 92873 92920 92955
93006 93056 93115 93183 93220 93258 93298
93347 93383 93430 93465 93516 93566 93625
93693 93730 93768 93808 93857 93893 93940
93975 94026 94076 94135 94203 94240 94278
94318 94367 94403 94450 94485 94535 94586
94645 94713 94750 94788 94828 94877 94913
94960 94995 95046 95096 95155 95223 95260
95298 95388 95424 95471 95506 95557 95607
95666 95734 95771 95809 95849 95898 95934
95981 96016 96067 96117 96176 96244 96281
96319 96359 96408 96444 96491 96526 96577
96627 96686 96753 96791 96829 96869 96874
96875 96918 96954 97001 97036 97087 97137
97196 97264 97301 97339 97379 97428 97464
97511 97546 97597 97647 97706 97774 97811
97849 97889 97938 97974 98021 98056 98107
98157 98216 98284 98321 98359 98399 98448
98484 98531 98566 98617 98667 98726 98794
98831 98869 98909 98958 98994 99041 99176
99127 99177 99236 99304 99341 99379 99419
99468 99504 99551 99586 99637 99687 99746
99814 99851 99929 99978 100014 100061
100096 100147 100197 100256 100324 100361
100399 100439 100488 100524 100571 100606
100657 100707 100766 100834 100871 100909
100949 100998 101034 101081 101116 101177
101217 101276 101344 101381 101419 101459
101508 101544 101591 101626 101677 101727
101786 101854 101891 101929 101969 102018
102054 102101 102136 102187 102237 102296
102364 102401 102439 102479 102528 102564
102611 102646 102697 102747 102806 102874
102911 102949 102989 103038 103074 103121
103156 103207 103257 103316 103384 103421
103459 103499 103548 103584 103631 103666
103717 103767 103826 103894 103931 103969
104009 104058 104094 104141 104176 104227
104230 104231 104232 104233 104277 104404
104441 104479 104519 104568 104604 104651
104686 104737 104787 104846 104914 104951
104989 105029 105078 105114 105161 105196
105247 105297 105356 105424 105499 105539
105588 105624 105671 105706 105757 105807
105866

Награде ћемо испоручити поштом.

ОБУЦИТЕ МАЈУ у МАЈУ

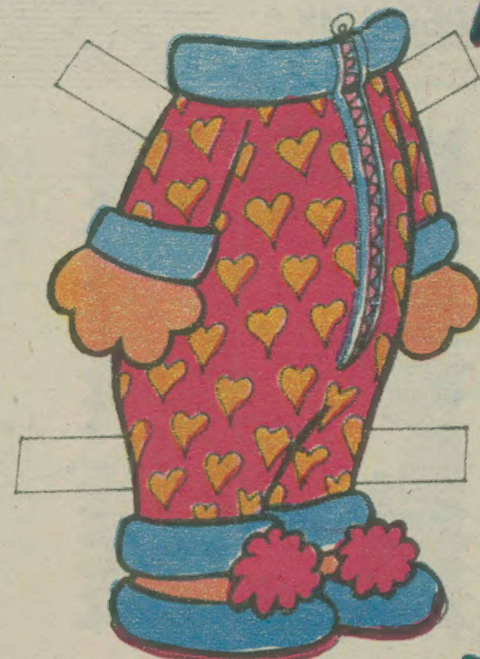

НОВОТАЛАСНО-СПОРТСКИ

МАЈУ ЗАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ

МАЈА ЗА АЕРОБИК

ПИЏАМА

ШМИНКОС

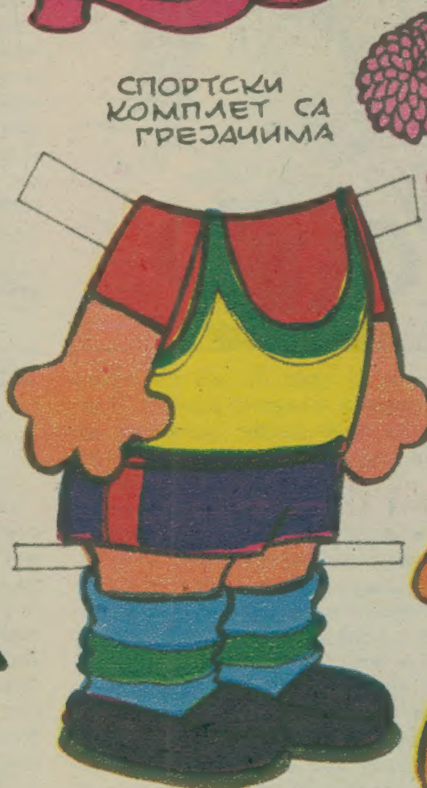
ЧИСТА РОМАНТИКА

МАНТИЛ ЗА КИШУ

СПОРТСКИ КОМПЛЕТ СА ГРЕЈАЧИМА

БЕОГРАД ★ ★ МАКЕДОНСКА 29 11001

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

ЈЕФТИНО И ЗДРАВО

Знам да коприва може да служи за исхрану, па бих волела да ми нешто кажеш о овој биљци као и то како се користи.

ЈЕЛЕНА, Нови Сад

Коприва се гајила још у старом Египту, а њену лековитост много су ценили и стари Грци и Римљани. Као пролећно поврће служе само млади листови који се беру са врха ове биљке. Богати су витамином C, каротином, гвожђем, калцијумом, фосфором, а садрже и материје које делују на лучење желудачних сокова. Зато је у време гладних година због своје хранљивости била најздравија храна и за људе а и за животиње.

Од коприве се могу спремити разноврсна јела. Кад, рецимо правиш зељаницу, уместо зеља или спанаћа можеш употребити копприву. Исто тако од ње се може припремити и укусно вариво. Коприва се прво скува, затим ситно исече или самеље. У шерпи се на уљу пропржи лук, дода мало брашна, а онда коприва. Залије се затим водом у којој је кувана и прокува још петнаестак минута. Затим замутите два јајета, додајте мало иситњеног сира и то све сипајте у копприву. Још мало прокувајте и јело је готово.

И поред тога што коприва служи за исхрану поједине врсте ове биљке користе се за добијање хлорофила који се употребљава у фармацеутској индустрији. Хлорофил из копприве даје се као лек против поремећаја размене материја у организму, против анемије или рахитиса, на пример. Такође коприва се одавно користи и у народној медицини – свежим лишћем трљају се места оболела од реуме и ишијаса.

ЛОГАРСКИ ШУМ

Молим те да ми кажеш који су највиши водопади у нашој земљи? Ја сам била на слапу Савиње и само знам да је један од највиших.

ЛЕНА, Сента

У планинским пределима широм наше земље има много водопада. Ипак у највише водопаде убраја се Пројфел I и II који се налази на Жужањској реци на планини Кораб у Македонији. Његова висина је 115 метара. Други по висини је слап Савиње на коме си и ти била. Његова висина је 100 метара. Познат је још и под називом Логарски шум, а представља извориште Савиње, леве притоке Саве. На реци Вогошћи, у близини Сарајева налази се један водопад висок 98 метара. Скакавац на Перућици је мањи, негде око 76 метара, а онај познати водопад на Плитвичким језерима – Саставци има 70 метара. Слап Савице код Бохињског језера има 60 m, а Мартин брод на Уни 54.

ДВА ФЕНИКСА

Волео бих да ми одговориш каква је то птица Феникс и да ли постоји или не.

ИГОР, Бања Лука

Једна птица с оваквим именом стварно и постоји а друга не. Наиме, у египатској митологији Феникс је сличан орлу или чапљи. То је у ствари вечно жива птица, бесмртна душа бога сунца Озириса. По каснијем миту преузетом од Грка и Римљана ова птица сваких пет стотина година долази из Арабије, Етиопије или из Индије у Хелиополис (древни египатски град из 4000. године пре н. е.) где је изградила себи гнездо на храму бога Сунца и у њему се спаљује, али и поново оживљава.

Феникс који заиста хода овом нашом планетом сасвим другачије изгледа од оног митског. То је нека врста кокошке која се гаји по парковима искључиво као украс, а пореклом је са острва Јаве. Овај стварни феникс је кока необичног изгледа богато окићена златним или сребрним перјем и веома дугачким репом.

ПРАСТАРИ АМЕРИКАНАЦ

Занима ме које је најстарије дрво на свету?

НАТАША, Ниш

Најстарије дрво које и данас расте јесте један амерички бор Pinus longaeva, који носи ознаку WPN-144 и расте на надморској висини од 398 метара на североисточном обронку Вилеровог врха у источној Невади (САД). Испитивања су показала да старост овог стабла износи око 4900 година! Стручњаци који се баве испитивањем старости дрвета утврдили су да дужина живота овог америчког бора може да износи чак 5500 година, а можда чак и 6000. По својој дуговечности познате су и калифорнијске секвоје Sequioadendron giganteum: могу да достигну 3500 до 4000 година.

ПОПУЛАРНО ЗАХВАЉУЈУЋИ ГЛУМИЦИ

Реци ми нешто о значењу и пореклу мог имена.

ЂИНА, Загреб

Ђина је италијанско име, настало скраћивањем од Луиђина, Анђелина или Ђованина. Популарно је постало нарочито после II светског рата захваљујући глумици Ђини Лолобриђиди.

ЗВЕЗДАШ

Молио бих те да ми кажеш како бих могао да постанем фудбалер омладинског тима „Црвена звезда". Напомињем да сам добар играч.

Другарски поздрав свим „забавниковцима".

БОЖИДАР, Никољача

Пошто нам ниси рекао ни колико имаш година ни откада и где си се бавио фудбалом, као ни многе друге неопходне појединости, најбоље ће бити да се сам директно обратиш руководиоцу и тренеру Звездине омладинске школе – Владимиру Поповићу. Клуб се налази у Улици Љутице Богдана бр. 1 у Београду. Омладинци имају тренинге свакодневно, и то пре подне. Исто тако, најнеопходније информације можеш добити на телефон 320-512, позивни број за Београд је 011.

Писмо недеље

КАРТОН И ЦЕЛОФАН

Иако сам тек напунила 10 година „Забавник" је мој најомиљенији лист. Док још нисам знала слова, родитељи су ми читали стрипове, а ја сам гледала Микија, Попаја и осталу дружину. Како је стога „Забавник" мој лист одлучила сам да га упитам и како да ријешим свој проблем. Наиме, за рођендан сам добила лијеп рељефни постер, али не знам како се он поставља на зид, па те молим да ми то објасниш.

ЉУПКА ИВАНИШЕВИЋ, Мостар

Очигледно је да не желиш да постер једноставно залепиш на зид, како то чини већина твојих вршњака. Зато ти предлажемо да постер прво ставиш у картонски рам. Најбоље је да у књижари купиш дебели картон, такозвану „лепенку" и од њега изрежеш рам. Затим преко рама и постера „разапни" целофан и залепи га селотејпом на полеђини. Да би се целофан равномерно затегао навлажи га целом површином сунђером. Када се целофан осуши, постер ће деловати као да је под стаклом.

АКУПУНКТУРА, ДА ИЛИ НЕ?

Кратковида сам и то ми задаје доста неприлика. Пошто наочаре веома тешко исправљају вид и ја не волим да их носим, интересује ме да ли би ми помогла акупунктура? Наравно, интересује ме и установа којој бих могла да се обратим?

САЊА, Београд

Кратковидост (myopia) је рефракциона аномалија чија је основна карактеристика повећање диоптрије а најбољи начин да се успори њен раст јесте правилна корекција и редовно, а то значи СВАКОДНЕВНО И ЦЕЛОДНЕВНО, ношење наочара или контактних сочива. Кад је у питању кратковидост, акупунктура не може да по-

могне много. Ако се за њу ипак одлучиш, обрати се једној од ових установа: Реуматолошком институту, Специјалној ортопедској болници на Бањици или Војномедицинској академији.

ПОЛУМЕСЕЦ У КОЛЕНУ

Интересује ме шта је то мениskус. Да ли је то повреда у фудбалу или нешто друго?

САША АНТОНИЈЕВИЋ,
Слатина

Мениskус је реч грчког порекла и значи мали месец, полумесец. У анатомији мениskус представља хрскавичасту плочицу полумесечастог облика у зглобу, у колену или пршљеновима кичме, на пример. Та плочица има улогу еластичног јастучића код покрета зглоба. Због наглих и претераних покрета колена, код фудбалера или смучара, рецимо, ова плочица може да исклизне и изазове функционалне сметње и болове. Код већих тегоба повређени мениskус се може одстранити оперативним путем, а да зглоб при том не изгуби савитљивост.

ФРЕСКО – БОГАТСТВО

Можеш ли да ми кажеш колико приближно фресака има по нашим манастирима?

ТИНА,
Скопље

По нашим манастирима очувано је преко шест хиљада фресака међу којима око три стотине композиција и портрета историјских личности. Манастир Дечани, између Пећи и Ђаковице на реци Бистрици, задужбина краља Стефана III (зидан од 1327. до 1335), по броју фресака, којих има око хиљаду, убраја се међу најбогатије у Европи. Најстарије очуване фреске налазе се у цркви Св. Михаила у Стону на Пељешцу.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Соња Јашовић

Издавачки савет

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Данко Полић, Светлана Ивановић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Врагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Неваjдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 25 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 276.00 динара, полугодишња 552.00 динара, годишња 1.104.00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 552.00 динара, полугодишња 1.104.00 динара, годишња 2.208.00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	35.–
СР НЕМАЧКА	DM	88.–
ШВАЈЦАРСКА	Sfr	75.–
ФРАНЦУСКА	Ffr	248.–
ШВЕДСКА	Skr	255.–

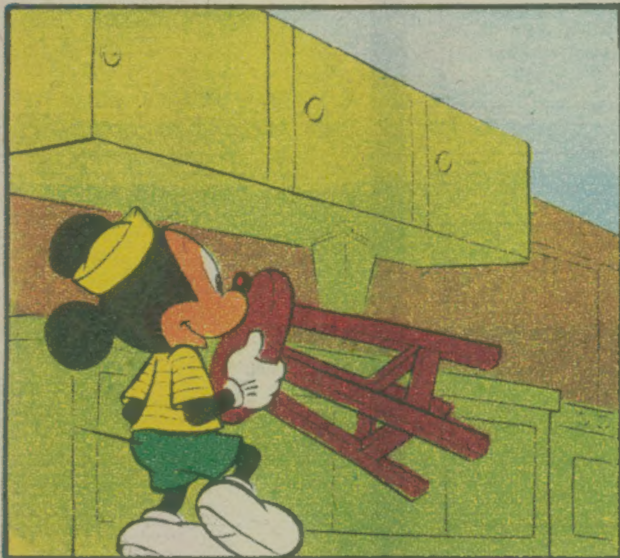
Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

WALT DISNEY
МИКИ

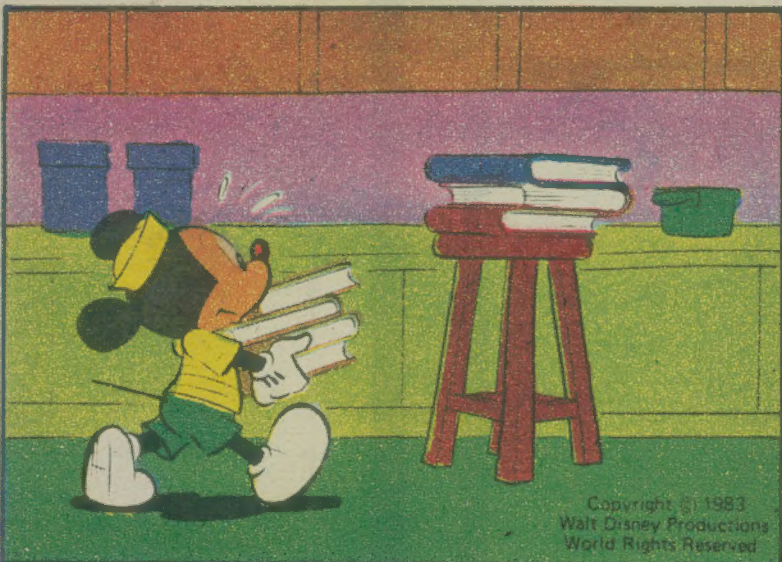

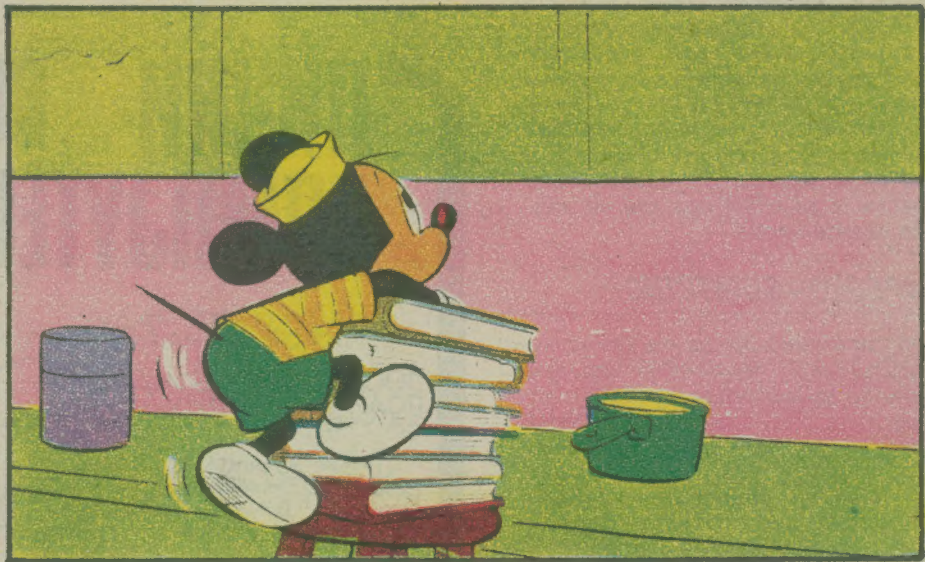

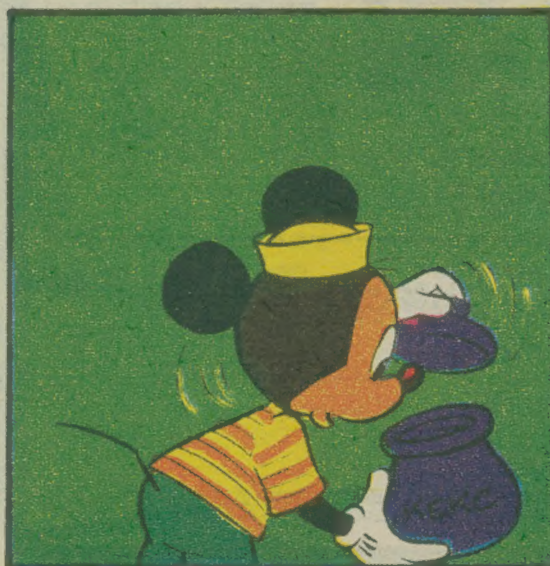

Copyright © 1983
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate

СТАВИТИ КОЛУТЕ ШАРГАРЕПЕ УМЕСТО КЕКСА БАШ И НИЈЕ НЕКИ ШТОС!
11-6